РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., вівторок 5-го марта 1918. Ч. 27. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J. Tuesday, March 5, 1918. No. 27.

ОСВОБОДЖЕНЕ КИЄВА.

Українські і німецькі війска війшли до Києва.

Австро-угорські війска на Поділю. — 10.000 Москалів розоружено і забрано 300 гармат.

Російські делеґати підписали мировий договір з центр. державами.

Війна проти Росії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 4, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ПЕРЕЙШЛИ ДНІПРО.

Австро-угорські війска розпочали наступ на Поділю.

БЕРЛІН, 1. марта. — **Німецькі війска, продовжуючи свій наступ проти Росії, дійшли до ріки Дніпра.**

Австро-угорські війска розпочали наступ на Україні.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„**Наші війска, посуваючи ся на схід, дійшли до Дніпра. Здовж північної границі України, недалеко міста Річиці (40 км. на захід від Гомля) наші війска стрінули сильно укріплений примісток, боронений неприятелем.** Місто і зелізничу стацію взято приступом, причім полонено також кількасот Москалів.

„В Мосирі захопили ми на Припеті фльотилю, зложену з 6 зоружених лодок, 36 моторових лодок і 6 кораблів шпитальних.

„Коло Хвастова і Козатина наші війска дійшли до зелізничого шляху Київ—Жмеринка. (Хвастів є віддалений 60 км. на полудневий захід від Києва).

„Німецькі війска поспішили на поміч польським леґіонам, які на полудневий захід від Староконстантинова (80 км. на схід від Підволочиск) стояли в битві з чисельно сильнійшим неприятелем. Спільними силами неприятеля переможено.

„На поклик українського правительства і населеня проти неприятельських бандитів австро-угорські війска війшли на Україну на широкім фронті на північ від Прута (на Поділю)".

(До сього часу Австрія не брала жадної участи в новім наступі проти Росії, який розпочали Німці по зірваню мирових переговорів. Пояснено се становище тим, що Німеччина веде воєнні операції здовж російського фронту, а Австрія береже фронту українського. Австрійський прем., др. Зайдлер, заявив був в останнім тижни, що Австрія не бере участи у воєнних операціях, які Німеччина розпочала проти Росії, бо Австрія позістає у мирних зносинах з Україною. Деякі політичні круги толкували сю заяву австрійського премієра яко ознаку незгоди між Австрією і Німеччиною).

Розоружено 10.000 Москалів і здобуто великі засоби воєнних матеріялів.

ВІДЕНЬ, 1. марта. — Головна австрійська кватира оголосила отсей звіт:

„У відповідь на поновні просьби правительства і населеня, які особливо в кількох останних днях були нагальні, війска ґен. Бем-Ермолія війшли вчера на Поділє в цїли приязної інтервенції. **Вони дійшли до лінії Новоселиця-Хотин-Камінець Подільський.**

„Відділам, які посувають ся здовж зелізничих доріг і головних гостинців, поручено, щоби привернули порядок в околицях, через які переходять, та щоби берегли економічні комунікаційні средства, потрібні для транспортів.

„**Доси поверх 10.000 Москалів зложило оруже. Також здобуто величезну скількість амуніції і инших військових матеріялів**".

Українські війска під командою німецьких ґенералів.

КОПЕНҐАҐЕН, 1. марта. — Вісти доносять, **що німецькі офіцири вправляють відділи українських війск та що вони поведуть їх під своєю командою до битви проти червоних сторожий.**

Австрійський премієр про оружну поміч для України.

АМСТЕРДАМ, 2. марта. — Справу рішеня австро-угорського правительства в цїли висланя війск на Україну пояснював вчера в австрійській палаті панів др. Зайдлер, премієр австрійського кабінету. Він заявив, що все зроблено на загальне жадане українського правительства, щоби дати йому поміч. Се жадане зістало сповнене, говорив др. Зайдлер, супроти подій на Україні, які загрожували можности транспортованя средств поживи.

„Серед таких обставин — говорив дальше премієр — ми не могли відмовити своєї помочи. Повстала конечність, щоби монархія взяла співучасть в акції, яка не стоїть в найменьшій злуці з воєнними кроками і яка не посідає жадного політичного характеру. Вона становить радше акт леґальної адміністраційної помочи, уділеної на жадане другої держави в інтересі сеї держави. Очевидно, що таку поміч можна лише дати, уживаючи до певної степени сили оружної".

Німецькі війска під Лугою і Вітебском.

ЛОНДОН, 2. марта. — Петроградські телеграми з четверга вказують, що наступ Німців триває дальше. Німецькі війска посунули ся 35 миль на схід від Полоцка в напрямі Вітебска, помимо того, що уступаючі російські війска знищили зелізничий шлях і склади з поживою.

Німецькі війска посувають ся поволи також в напрямі Луги (100 миль від Петрограду), згромадивши в Пскові дивізію піхоти, кінноти і тяжку артилерію.

На північний захід від Двинська німецькі війска зробили 80 миль і дійшли до міста Себежа.

Німці мають надмір перетяти шлях Петроград-Москва.

ЛОНДОН, 2. марта. — **Німецькі війска посувають ся в напрямі міста Бологое, яке лежить при зелізничім шляху Петроград-Москва,** і яке є головним осередком товарового руху, маючого на цїли запровіянтоване Петрограду.

Телеграма з Петрограду, яка подає отсю вістку, додає, що Німці мають правдоподібно намір відтяти Петроград і змусити столицю голодом до здачі.

Великі німецькі війска, доносить кореспондент, маширують на Новосокольники. В напрямі до Петрограду неприятельські війска заняли стацію Кляєтицю.

ОСВОБОДЖЕНЕ КИЄВА.

Українські і німецькі війска відібрали столицю України.

БЕРЛІН, 2. марта. — **ЗВІТ НІМЕЦЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ ДОНОСИТЬ ПРО ОСВОБОДЖЕНЕ КИЄВА, СТОЛИЦІ УКРАЇНИ.**

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„В Естонії і Лівонії наші воєнні операції відбувають ся правильно дальше.

„Війска ґен. Лінзінґена гонять за військами неприятеля, які потерпіли поражене в околиці Річиці. Місто Гомель у наших руках.

„УКРАЇНСЬКІ І САКСОНСЬКІ ВІЙСКА ОСВОБОДИЛИ КИЇВ, СТОЛИЦЮ УКРАЇНИ".

Австрійці забрали Москалям 300 гармат.

ВІДЕНЬ 2. марта. Рапорт австро-угорської головної кватири доносить, що два російські корпуси і три дивізії піддали ся австро-угорським військам.

Урядовий звіт звучить:

„На Поділю наші війска зійшли до лінії Лохвиці-Проскурів-Ліпкани. Коли наші війска обсадили Камінець Подільський (столиця Поділя) і Хотин, піддали ся головні штаби двох російських корпусів і трох дивізій піхоти. Дотепер забрано 300 гармат і величезні засоби амуніції та инших воєнних матеріялів.

ВОЄННІ ОПЕРАЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ ЗДЕРЖАНІ.

БЕРЛІН, 3. марта. — Урядовий звіт, оголошений нині німецькою головною кватирою, доносить:

„СУПРОТИ ПІДПИСАНЯ МИРОВОГО ДОГОВОРУ З РОСІЄЮ ВОЄННІ ОПЕРАЦІЇ ПРОТИ ВЕЛИКОРОСІЇ (Московщини) УСТАЛИ".

Мирові переговори з Росією.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 4, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПРАВДОПОДІБНО ЗІРВАНО МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ.

Секретар російської делеґації просить о приготовлене поїзду коло Пскова.

ЛОНДОН, 2. марта. — **Телеграма з пятниці, яку одержало большевицьке правительство з Берестя Литовського, доносить, що російська делеґація зажадала, щоби приготовити для неї поїзд з військовою сторожию, коло Пскова. Як се доносить нинішна бездротна телеграма з Петрограду, повисшу вістку треба розуміти, що правдоподібно мирові переговори зістали зірвані.**

Телеграма з Петрограду звучить:

„До всіх рад! З Берестя Литовського одержано слідуючу телеграму:

„До ради народних комісарів в Петрограді!

„Вишліть для нас поїзд до Торошина, недалеко Пскова, під сторожию достаточно сильних війск. Порозумійте ся з Криленком в справі прибічної сторожі.

„Карахан".

„Ся телеграма найправдоподібнійше означає, що мирові переговори з Німцями зірвано. Ми мусимо бути приготовані на безпроволочний наступ Німців на Петроград і на всіх боєвих фронтах. Є конечне, щоби весь нарід встав і зробив приготованя до оборони.

„Ленін".

Попередний урядовий звіт доносив, що Німці заявили були російським делеґатам, що воєнні кроки будуть здержані допера тоді, коли мировий договір буде підписаний. Німці визначили на мирові переговори триденний реченець, числячи від нинішного дня (від 2. марта).

РОСІЙСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ ПІДПИСАЛИ МИРОВИЙ ДОГОВІР.

Приймили всі мирові услівя, поставлені центральними державами, без дискусії.

ПЕТРОГРАД, 2. марта. — **„В страху, щоби дискусія не спричинила ще тяжших услівий, російська делеґація в Берестю Литовськім ПРИЙМИЛА ВСІ МИРОВІ УСЛІВЯ НІМЕЧЧИНИ І ПІДПИСУЄ МИРОВИЙ ДОГОВІР".**

Така вістка наспіла нині від мирових делеґатів з Берестя Литовського до Смольного Інститута.

Телеґрама була адресована до премієра, Николая Леніна, і міністра загр. справ, Льва Троцького. Її зміст звучить:

„Як ми се припускали, всякі переговори в справі мирового договору є зовсім безуспішні і вони можуть лише погіршити справу в порівнаню з ультиматом з 21. лютого. Вони могли би приймити навіть характер, який міг би довести до предложеня нам нового ультимату.

„Супроти того, як також з причини, що Німці відмовили ся заперестати воєнні кроки, доки мир не буде підписаний, **ми рішили ся підписати мировий договір, не ведучи жадної дискусії над його змістом, і відїхати з Берестя Литовського, скоро лише мировий договір буде підписаний.** Тому ми зажадали висланя нам поїзду, сподіваючи ся підписати договір нині і сейчас потім відїхати.

„Одно з найповажнійших нових домагань в порівнаню з условіями з 21. лютого є слідуюче:

„**Відлучити околиці Карабаґ, Карс і Батум від Росії під позором права самовизначеня народів**".

(На підставі повисше згаданого условія Росія мала би відступити Туреччині деякі території за Кавказом, а іменно частину губернії кутайської, ґубернію карську і ріванську та частину ґубернії єлисаветопольської. Сї території числять разом яких 18.000 до 20.000 квадратових миль з населенєм около 1,000.000. Сї території є заселені переважно Вірменами. Згадані землї здобула Росія від Туреччини підчас останних трох турецько-російських воєн, то є у війнах з років 1828-29, 1854-55, 1877-78).

АЛІЯНТИ РАДЯТЬ НАД СИБІРОЮ.

ВАШІНГТОН, 3. марта. — Одним з безпосередних наслідків підписаня мирових услівий Німеччини делеґатами правительства большевиків буде скоре порішене між аліянтами справи охорони інтересів аліянтів на Сибіри. Тут розходить ся в першій мірі о охорону величезних засобів воєнних і инших матеріялів, нагромаджених у Владивостоці, та взагалі о здержане всякої акції зі сторони Німців у східній Сибіри.

Панує загальне переконане, що американське правительство згодить ся з гадкою аліянтів, щоби Японії полишити вільну руку у всяких воєнних операціях, очевидно в порозуміню з аліянтами.

Вісти, що Японія і Хини вислали вже свої війска, щоби обсадити Манджурію і Приамурський край, не є потверджені і тому їх треба вважати за передчасні.

В ЦІЛІЙ ПОЛЬЩІ ПРОГОЛОШЕНО ВОЄННИЙ СТАН.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 4, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ВАШІНГТОН, 2. марта. — **Німеччина проголосила в цілій Польщі воєнний стан.** Такі вісти наспіли нині до Вашінгтону через дипльоматичні круги.

Се потверджує давнійші здогади, іменно, що в Польщі прийде до поважних заворушень, коли Німеччина розпічне переводити свій плян поділу Польщі поміж новоутворені держави, Україну і Литву.

Мирові переговори з Румунією.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 4, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ З РУМУНІЄЮ. — ЦЕНТРАЛЬНІ ДЕРЖАВИ ДОМАГАЮТЬ СЯ УСТУПЛЕНЯ РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ.

ЛОНДОН, 1. марта. — **Між мировими условіями, які предложив Румунії австро-угорський міністер загр. справ, гр. Чернін, містить ся також і жадане центральних держав, щоби теперішний румунський король зрік ся престола в користь свого брата, князя Вільгельма, або щоби при помочи „референдум" рішити справу наслідника короля,** — як се доносить нинішна телеграма від амстердамського кореспондента до „Ексчендж Телеґраф".

(Румунський король Фердинанд походить з дому німецьких князів роду Гогенцолернів. Його брат, Вільгельм, назвав його зрадником, коли Румунія виступила до війни проти центральних держав в 1916 році. Князь Вільгельм був яко ґенерал піхоти командантом одної з армій, які наступали на Румунію. Князь Вільгельм числить 51 літ. Він має троє дітий, дочку і двох синів, які служать при пруській піхоті).

Румунія не прийме мира „за всяку ціну".

ЯСИ (Румунія), 28. лютого. — Урядова нота подає до відома, що Румунія рішила ся увійти в мирові переговори з центральними державами та заперечує вісти, неначе би Румунія була готова приймити мир „за всяку ціну".

Румунське правительство, говорить дальше телеграма, увійде лише тоді у мирові переговори, коли буде мати запевнене, що вони будуть ведені на підставі, можливій до принятя.

Поголоска про зірване переговорів з Румунією.

АМСТЕРДАМ, 2. марта. — Після донесеня берлінської часописи „Фосіше Цайтунг" мирові переговори з Румунією, які були ведені в Букарешті, не довели до успіху. Здогадують ся, що відповідь румунського короля центральним державам була невдоволяюча.

Инші німецькі часописи пояснюють перерване мирових переговорів з Румунією тим, що др. Кільман і гр. Чернін були покликані до Берести Литовського. Півурядове донесене з Берліна заперечує однак вістку про їх відїзд з Букарешту.

В Росії:

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 4, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Приготованя до облоги Петрограду.

ЛОНДОН, 2. марта. — Правительство большевиків видало проклямацію до цілого російського народу, взиваючи його до ставленя як найсильнійшого опору Німцям і жадаючи, щоби богаті в збіже губернії висилали сейчас до Петрограду і Москви збіжа, скільки лише будуть могли.

Проклямація звучить:

„Столиця революції буде мусіла видержати довгу облогу, але вона до послідної хвилі не підласть ся. До часу, коли се станеть ся, потребує вона як найбільшої помочи щодо поживи. Ви не сьмієте допустити до виголодуваня революційного Петрограду".

Правительство позістане в Петрограді.

Рада народних комісарів постановила позістати в Петрограді. Усуване таких мешканців, які є безвартісні до оборони міста, відбуваєть ся дальше.

Вивожене золота і дорогоцінностий триває також дальше.

(Продовжене на стороні 2-гій).

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.

BOHDAN DUTKEWYCH, Managing editor.

NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.

ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

З БІЖУЧОЇ ХВИЛЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 4, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Росія заключила мир.

Депеші з Берліна і з Петроґраду сповіщають, що остаточно большевицькі мирові делеґати підписали мировий договір в Берестю Литовськім, в неділю дня 3-го с. м., з 4-ма німецькими союзниками.

Як звісно, Троцький, Лєнін і їх компанія піднесли були великий крик, що Українська Центральна Рада згодилась на мир з осередними державами, а самий Троцький з надутою міною заявив, що вже більше не воює проти народів осередних держав (але, розумієть ся, проти народів давної Росії — воює!) і війска розпускає домів.

До чого та політика большевицька допровадила, сьогодня вже видно. Тепер большевики приняли німецькі пропозиції мира, не лише без зміни, але і без жадної дискусії. Останним додатком до німецької умови було, щоби большевики згодились відступити Туреччині частину Кавказу, з великими нафтовими полями. Розуміє ть ся, і на се большевики згодились і уступаючи щораз дальше перед Німцями, дали їм змогу забрати цїлу масу російських льокомотив, зелїзничих возів, поживи і т. д. та вкінци, віддавши їм в руки зелїзничу станицю Бологое, віддали і російську столицю під німецьку контролю, яка може тепер контролювати доставу поживи до Петроґраду.

Отсе вислїд большевицької полїтики, тай і то не знати, чи вже на тім скінчить ся.

Чи Московщина зробить скоро порядок з большевиками чи нї, се не богато обходить Українців; коби лиш Україна прогнала сих пророків руїни зі своїх земель. Одна депеша доносить, що в нїмецькім мировім договорів має бути також одна точка, яка ставить большевикам вимогу забрати свої війска з України. Коли се станеть ся, то се улекшить і прискорить орґанїзацію української републики, а спеціяльно української армії.

Щойно тоді Україна може забрати поважний голос в міжнародних справах і певно радо стане до помочи навіть ослабленій большевицтвом Московщині.

По котрій сторонї борють ся польські леґіони в Росії.

Що провідники Поляків були все дволичні, що вони вели все полїтику на два фронти — се не є для нас річию новою.

Подібно мається річ також з польською армією, яку утворено в Росії за дозволом російського правительства ще за часів Керенського. Сю армію утворено з ріжних польських відділів, які вилучено з армії російської. Вона стояла під командою польського ґенерала, Довбура-Мусніцкого, і в останних часах оперувала на боевім фронтї на Білоруси, в околицях Минська, Могилева і Вітебска.

Заходить питане, по котрій сторонї станула ся польська армія підчас теперішного наступу німецьких війск проти Росії. Можна було припускати, що супроти „страшного насильства", якого довершено на Польщі (відлучене Холмщини від Польщі), польська армія помирить ся з російськими большевиками, з котрими вона жила в незгоді, і пійде проти Німців.

Дня 1-го морта жінка Іґнаца Падеревского, звісного пиніста і лїдера збанкротованих польських шляхтичів в Америці, була на послуханю у президента Вілсона. Як доносять телеґрами з Вашінґтону, пані Падеревска (з дому жидівських баронів Розен; сам пан Іґнац є також жидівського походженя, родом з Волинї) заявила, що польські леґіони становлять в російській армії найсильнійший елемент, який є ворожо успособлений проти Німців. **„80.000 добре вправлених, добре зоружених і під доброю командою находячих ся польських жовнїрів,** — говорила пані Падеревска — **находить ся в Могилеві і Смоленску. Вони зложили присягу бороти ся до смерти проти Німеччини".**

Відки пані Падеревска одержала такі вісти, не знати. В кождім разі розходило ся тут представити „польську вірність" супроти аліянтів і Злучених Держав в боротьбі проти Німців.

Тимчасом, як се доносить американський кореспондент нюйорського „Ворлда" з Петроґраду в телеґрамі під датою з 1. марта, **польські леґіони, які стояли в містах на Білоруси, наступають проти російських війск, ідучи на переді німецької армії.** Таксамо урядова телеґрама німецького штабу з 1. марта доносить, **що коло Староконстантинова** (на Волинї) **німецькі війска дали поміч польським леґіонам проти російських війск.**

Цїкаве отже було би знати, по котрій властиво сторонї лежить правда. Чи правду говорила пані Падеревска, чи правду писали американський кореспондент і німецький штаб. Думаємо, що небаром і Злучені Держави будуть мати нагоду переконати ся про дволичність хитрих „польських політиків".

Українська пісня в Метрополитен опері.

В минулу неділю, дня 3-го с. м., в Метрополитен опері в Ню Йорку на вечірнім концерті головну часть програми заняли сольові співи славної сопраністки сеї першої в Америці опери, пані **Альми Ґлюк.** Пані Ґлюк, котра тїшить ся великою славою в музичнім сьвіті не лише в Америції, але і в Европі, чарувала в минулу неділю велику авдиторію Метрополитен опери своїми пречудними співами в кількох мовах. Між иншими відспівала також дві українські пісні: „Віють вітри, віють буйні" і „У сусіда хата біла". Українські пісні мали найбільший ефект, бо визначались особливо своєю оріґінальностию і тому публика по українських піснях нагородила славну співачку найгорячійшими оплесками, які перемінились у велику овацію. Пані Ґлюк мусїла другий раз співати обі українські пісні, за що знова публика обдарила її поновною овацією, особливо, що перед українськими піснями вона співала вже кілька инших, але тільки українські співала другий раз.

ОСВОБОДЖЕНЄ КИЄВА.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 4, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

В минулу суботу телеґрами принесли вістку, що Київ уже освободжений з московських большевицьких війск. До столиці України увійшли українські війска і німецькі із Саксонії. Близших подробиць про освободженє Києва покищо не маємо.

Се освободженє Києва має велике значінє для України.

Передівсїм важна річ, що столиця України є вже знова в українських руках, а дальше, се знак, що Українська Центральна Рада знова обійме законодатну і виконуючу власть на цілій Українї. Се знак, що на місце московсько-большевицької анархії прийде український лад і порядок.

Член української мирової делеґації Любинський на мировій конференції в Берестю Литовськім сказав (його промову подаємо окремо), що **будучність покаже, хто руйнує, а хто будує на місци руїни.** І дійсно, ледви минув тиждень з часу його промови, вже дня 8-го лютого большевики, окруживши безборонну столицю України, почали руйнувати її, посилаючи на город Володимира Великого тисячі гарматних куль.

Та се був тільки початок руїни, яку московські большевики зачали були на Українї, але з її столиці вони могли розвести по усїй українській републицї. Ся руїна полягала не лише в нищеню гарматами будівель та убиваню людий. Вона стреміла ще дальше. Вона мала на меті збурити національну культуру українського народу і накинути йому суспільний устрій московського села. Та большевицька руїна стреміла не лише до усуненя істнуючої Української Центральної Ради, але і до знищеня того ладу, який вона заводила на Українї та до унеможливленя його на будуче.

Було би, виравді модерне, але таксамо насильне московщенє України, як було від Хмельницького аж донедавна. Нема в тім ріжниці, чи московщенє переводить царський уряд в імя „всеросійської ідеї", чи московсько-жидівський пролєтаріят в імя большевицької ідеї. Чи сяк чи так — московщенє все останеть ся московщенєм і насильством насильством.

Українська Центральна Рада, котра повстала з волї цїлого українського народу, не могла спокійно приглядатись, як московські наїзники забирали ся до зруйнованя української народної републики. Вона мала велику одвічальність перед народом і перед історією і нічого їй не оставалось, як рішитись на крок як найрішучійший.

Сим кроком було завізванє сусїдних держав із заходу о військову поміч проти військового наїзду московських большевицьких самовладців із півночи. Певна річ, що Українська Центральна Рада волїла би була не кликати чужої помочи, а справитись сама з наїзниками, але передівсїм вона не мала ще на Українї до розпорядимости усїх війск українських, бо немало було ще на півночи, а також на Кавказї, а навіть у Малій Азії, а крім того большевики сїяли розлад і серед тих війск, які були на Українї при помочи демаґоґічних кличів, а, розумієть ся, серед такої армії, яку царський лад оставив Українї в спадку, тяжко було удержати належну карність і остаточно У. Ц. Рада була в прикрім положеню.

Творити й орґанїзувати нову армію справа не легка; а серед ворожого наїзду просто неможлива, тому У. Ц. Рада мусїла глядати в тім прикрім положеню помочи у сусїдів.

Большевики не мають жадної рації робити У. Ц. Радї закиди з того приводу, бо **вина спадає тільки і єдино на них самих.**

Большевики — се виновники, котрі спровадили німецькі й австрійські війска на Україну, таксамо як спровадили ворожі війска на Білорусь та на півночи аж майже під самий Петроґрад.

Вони не можуть говорити, що вони сподївались, що Українцї приймуть спокійно московсько-большевицький наїзд на їх рідний край, бо прецінь ще тільки розуміють, що **обовязком Українців є обороняти свою вітчину перед тими, що хотять її руїни.**

Київський Українець про боротьбу большевиків з Центральною Радою.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 4, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

На повнім засїданю мирової делеґації у Берестю Литовськім в пятницю (1. лютого 1918) член української делеґації, М. Любинський, говорив:

Український нарід крок за кроком, своєю власною працею збудував свою власну державу, і петроґрадське правительство не має причини, а тимбільше не має підстави втручати ся в її внутрішні справи. Факт є, що за царського режіму на Україну насилано жовнїрів неукраїнського походженя, а підчас революції було неможливо очистити Україну із сих чужинецьких елементів. І тоді, коли українські жовнїри з усїх фронтів висилали своїх делеґатів на конґрес до Києва і гуртували ся коло української військової ради, яка є частию Центральної Ради, то неукраїнські жовнїри в деяких містах України зорґанїзували свої жовнїрські савети, які не мають найменьшого впливу на суспільне житє.

Хотячи сяк або так вмішати ся у внутрішне житє Українців, петроґрадські большевики поставили жадане, щоби українське правительство передало сим жовнїрським саветам всю правительственну власть на Українї. Українське правительство, розумієть ся, не звертало уваги на сї жаданя.

Коли се не вдало ся, петроґрадські большевики знайшли собі другу зачіпку, щоби лише вмішати ся у внутрішне житє републики. Вони зажадали, щоби перевести нові вибори до Центральної Ради. Се є не лише явним нарушенєм права самовизначеня, але також є непрактичним, бо закон про вибори до Ради дає виборцям повне право кождого часу відкликати свого представника в Радї і заступити його иншим. Вибори на російські установчі збори, які (вибори) відбули ся з кінцем падолиста (1917 року), виказали на Українї сьвітлу побіду для Української Центральної Ради, бо входячі до неї українські партії здобули понад 75% кандидатів, 15% здобули инші партії, репрезентовані в Центральній Радї, а большевики здобули меньше ніж 10%. Побачивши се, петроґрадське правительство пустило ся ще на одну й останну пробу. За мовчаливим дозволом Центральної Ради воно скликало на 3. грудня (1917 року) до Києва конґрес українських селян і жовнїрів. На конґрес прибуло понад 2.000 делеґатів, і проти сподївань петроґрадського правительства сей конґрес почав наради великою овацією для Української Центральної Ради і її президента, професора Михайла Грушевського, та надзвичайною більшостию голосів висказав своє довіре Центральній Радї.

Се була остання проба большевиків. Зараз мала ґрупа большевиків, около 80 осіб, опустила конґрес і відїхала до Харкова, де оголосила себе новим правительством Української Народної Републики. Зараз петроґрадські большевики вислали дикі банди своєї черні терроризувати населенє Харківщини і боронити харківське правительство від мешканців Харківщини. Так повстало харківське правительство, яке свою силу опирає на бандах розбишаків. Без сумніву, що воно не може репрезентувати не лише української републики, але навіть не може репрезентувати міст Харківщини.

Наша будучність, наша історія, наші нащадки і широкі маси працюючого люду по обох боках кордону самі найліпше осудять, хто з нас був правий, а хто винуватий; хто був соціялїстом, а хто протиреволюціонером; хто будував, а хто нищив се, що збудовано.

В РОСІЇ:

(Продовженє зі стор. 1-шої).

Комісарі „савєту" домагають ся проголошеня „сьвятої війни".

ПЕТРОҐРАД, 28. лютого. — Комісарі „савєту", які прибули з більших міст Росії, поставили нині домаганє, щоби проти німецьких наїздників проголосити „сьвяту війну". Вони є за тим, щоби зоружити цїле населенє краю.

Окружні комісарі, які заступають Казань, Кострому, Саратів, Царицин, Вятку, Уральск, Воронїж, Пензу, Павлоград, Твер, Севастополь, Іркутск і инші великі міста, **внесли протест проти підписаня німецьких мирових услівій.**

Натомісць деякі меньші міста і села є за підписанем мирового договору.

„Смерть або побіда".

ПЕТРОҐРАД, 1. марта. — Московський орґан большевиків „Соціял-демократ" в числі з четверга пише отсе:

„Російський пролєтаріят мусить всїми своїми силами позбути ся всякої гадки про сорому здачу щодо своїх цїлий і мусить стати в обороні революції. До зброї! Смерть або побіда!"

Москва і инші російські міста проти мира з Німеччиною.

ВОЛОҐДА, 1. марта. — Яко примір настрою, який панує в глибокій Росії, а яка бере собі приклад з Москви і заявляєть ся проти мира з Німеччиною а за обороною революції до останних границь, може послужити заява ради роб. і салд. депутатів в Пензї (350 миль на полудневий схід від Москви). Ся рада відмовила ся признати мировий договір з центральними державами і заявила ся за „сьвятою війною". Рада в Нарві ухвалила 40 голосами проти 18 загальну мобілїзацію і протест проти окремого мира.

Казанька ґубернїя зарядила загальну мобілїзацію. У виданих розказах взиваєть ся всї ради до боротьби проти Німеччини аж до останку. Подібні зарядженя видала рада у Воронїжи і в инших містах полудневої центральної Росії.

Троцький правдоподібно уступить.

АМСТЕРДАМ, 3. марта. — Після вістий, які наспіли з Польщі, Лев Троцький не був тому членом теперішної російської мирової делеґації в Берестю Литовськім, бо Німеччина сьому спротивила ся.

Здогадують ся, що Троцький буде мусїв уступити з російського кабінету.

(Вже від довшого часу ходять слухи про резиґнацію Троцького з кабінету большевиків. Перед кількома днями була вістка, що Троцький уступив з уряду міністра загр. справ та що його місце обійми Чічерін, однак доси нема урядового потвердженя сеї вістки).

200 з червоної сторожі повішено.

ЛОНДОН, 2. марта. — Телеґрама півурядової петроґрадської пресової аґенції доносить, що большевицьке правительство видало під заголовком „Ширителї німецької культури" проклямацію. В нїй говорить ся, що Німцї, увійшовши дня 20. лютого до міста Вольмар, **арештували 200 осіб і без переведеня слїдства повісили на ринку міста.**

В проклямації говорить ся, що се зроблено на підставі інформацій, удїлених буржуазією, яка зґромадила ся коло шибениць і кликала: „Такасама доля ожидає ще дальших 500".

Німецькі військові власти оголосили, що всїх членів большевицьких червоних сторожий будуть вішати або розстрілювати.

Американський посол предсказує скорий упадок Петроґраду.

ВАШИНҐТОН, 2. марта — Телеґрама, яка нині надійшла до департаменту загр. справ від посла Френсіса, доносить, що він і цїлий його штаб прибув дня 28. лютого до Волоґди. Коли він дня 26. лютого виїздив з Петроґраду, Німцї продовжали свій наступ в напрямі Москви і Петроґраду. **Є загальне переконане, що Німцї в протягу кількох днів можуть займити Петроґрад.**

Американський консуль з Москви, говорить телеґрама, яка нині надійшла до департаменту загр. справ, доносить, що всї Американцї опустили Москву і Петроґрад.

Новочеркаск в руках революціонерів.

ПЕТРОҐРАД, 27. лютого. — **Революційні війска заняли Новочеркаск, столицю донських козаків.** Большевицькі війска арештували отамана козацьких війск, ґен. Назарова, наслідника ґен. Каледіна.

Битва в Ростові над Доном устала доперва в понедїлок в ночи. Козаки були приневолені уступити, переслїдувані большевицькими війсками.

Битва між Румунами і большевиками коло Кишинева.

БЕРНО (Швайцарія), 27. лютого. — Віденська телеґрама доносить, що в Бесарабії відбувають ся безнастанно битви між Румунами і війсками большевиків.

Завзята битва відбуваєть ся під теперішну пору в околиці Кишинева.

В справі соборній.

Протокол ч. 4. засїданя Виконавчого Комітету по скликаню Всеукраїнського Церковного Собору, що відбув ся 23. листопада (6. грудня) 1917 року.

Обміркувавши становище православної церкви на Україні в теперішний час, як відокремлене української держави від держави російської, а також вважаючи на проголошене всеросійського патріярха, котрий може розповсюднити свою владу і на українську церкву, Виконавчий Комітет постановив:

1) Орґанїзаційному Комітетови по скликаню Всеукраїнського Церковного Православного Собору від нині іменувати ся: „Тимчасовою Всеукраїнською Православною Церковною Радою", котра й буде тимчасовим урядом для української православної церкви і повноважене своє кладе на Всеукраїнськім Православнім Церковнім Соборі.

2) Тимчасова Всеукраїнська Православна Церковна Рада продовжує працю Орґанїзаційного Комітету Церковного Собору.

3) В склад Тимчасової Всеукраїнської Православної Церковної Ради мусить увійти, з правом рішучого голосу, в повнім складі весь Орґанїзаційний Комітет по скликаню Всеукраїнського Церковного Собору. Окрім сього до складу Всеукраїнської Православної Церковної Ради мають право надіслати своїх представників слїдуючі орґанїзації:

а) Всеукраїнська Рада Військових Депутатів 2 людий.

б) Всеукраїнська Рада Робітничих Депутатів 2 людий.

в) Всеукраїнська Рада Селянської Спілки 2 людий.

г) Кожда українська епархія 1 чоловіка.

ґ) Від монастирів міста Києва 2 людий.

д) Від духовних шкіл міста Києва по 1 чоловікови.

е) Від духовної академії 1 чоловіка.

є) Від київської епископської Ради 2 людий.

ж) Від церковних братств міста Києва по 1 чоловікови.

4) Всеукраїнська Православна Церковна Рада має право кооптації.

5) Рада Церковна посилає свого представника до Центральної Ради.

6) Всї представники повинні бути Українцями родом і по переконаню.

7) Виконавчий Комітет по скликаню Всеукраїнського Церковного Собору переіменовуєть ся в президію Тимчасової Всеукраїнської Православної Церковної Ради.

8) Ухвалено призначити комісарів до консисторій по Україні і призначено: В київську консисторію о. Павла Пащевського; в чернигівську — прапорщика Голїка і полтавську — поручника Андрієнка. По других же епархіях буде призначено в слїдуюче засїдане. Комісарям надати наказ, котрий має виробити комісія, в склад якої увійшли: о. Марічев, о. Маринич і п. Голїк.

9) Тимчасова Всеукраїнська Православна Церковна Рада має виробити заклик до українських епископів. Сей заклик доручено скласти Високопреосьвященному Олексію, оо. Тарнавському, Хоменкови, Пелїпенкови, Мариничеви і пп. Рафальському та Мазюкевичеви.

10) Ухвалено кооптувати до президиї нашої Ради в адміністраційний віддїл о. Марічева.

11) Голова нашої Ради, владика Олексій, заявив Радї, що він мусить їхати до Москви через те, що його туди закликають телеґрамою, а також через те, що йому дали місце настоятеля в монастири.

З приводу сього Рада ухвалила: Владицї, яко голові Ради, заборонити виїздити з Києва, а також займати призначену йому посаду. В Москву же післати депутацію з запитанями, котрі стосують ся до скликаня Всеукраїнського Церковного Собору і загалом до справи Всеукраїнської Православної Церкви.

Первопись підписали:

Голова Тимчасової Всеукраїнської Православної Церковної Ради, **Архиепископ Олексій.**

Писар **діякон Дурдуковський.**

З GARY, IND.

На вестах, на пісковатім ґрунтї, по дуже зимній а прикрій зимі пробудились до нового житя Українцї. Пригріло сонце і своїми лучами огріло серця приспаних, та дало почин до розвою любови братньої, так давно вже бажаної нашим найбільшим і віщим поетом Т. Шевченком, котрий, будучи в тюрмі, просив нас: „Свою Україну любіть!" Просив, аби брат брата дружно обняв, аби спільними силами пірвати наложені ворогом кайдани.

Сей голос просьби почули Українцї в Ґери, Інд., і дня 24. лютого с. р. зібрали ся представники всїх українських партій та урадили злученими силами урядити вечерок з відчитом і відсьвяткувати величаво 104 роковини Т. Шевченка дня 10. морця б. р. в гали на розї улиць 18 і Масачусетс. Вечерок має розпочати ся о 4-тій годинї пополудни.

Кордон ломить ся і братнї межиусобиці усувають ся. Не буде вже поговірок ненависних, відки хто походить: чи з Росії чи з Галичини чи з Буковини або з Угорщини. Всї разом зголошують ся взяти участь у висше згаданім сьвяті. Сподіваю ся, що ті, котрі ще до сего часу не зголосили ся, не занедбають також взяти участь у пропонованім сьвятї.

З програми я бачу, що се має бути дуже величавий вечерок. Буде: 1) Український хор, 2) Музика українських бандуристів в укр. строях, 3) Відчит, 4) Декламації і богато инших радісних новостий.

Менї поручено отсим повідомити околичних Українців, аби по змозї могли на се сьвято прибути і сим причинити ся до ще більшого звеличеня сеї памятки.

Член комітету **Т. Менцінський.**

Поклик до Українців
У КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Тимчасовий комітет Будови Українського Народного Дому в Клівленд, О., просить усї Хвальні Братства і Товариства, без огляду на їх партійні переконаня, щоби вислали своїх делеґатів на спільні наради з комітетом, котрі відбудуть ся дня 10. марця б. р., о 7-мій годині вечером, в гали церковній. Комітет взиває всї Братства і Товариства покинути партійні і релігійні переконаня, а взяти ся спільно до праці, бо в своїй хатї своя правда і сила і воля.

Комітет.

МУЩИНИ!

Коли терпите на подразнене нервів, утрачене житевої сили і енергії, на хоробу жолудка і нирок, загальне ослаблене, параліж, нічні поти в наслідок слабости, болї з причини надмірного їдженя і питя, або инших неосторог, то наш найновійший винахід 26-38

JUVITO TABLETS

які є зладжені з найбільшого лїчничого зіля в цілім сьвіті, дасть Вам скору і певну поміч. Пришліть $1.00 за одну пачку або $5.00 за шість пачок. Коли бажаєте, щоби пакунок забезпечити, то пришліть 10 цнт. більше. Пишіть на адресу:

JUVITO LABORATORY,
South Hill Branch 25,
PITTSBURGH, PA.

Читайте „Свободу" і приєднуйте їй нових передплатників!

ХТО ХОЧЕ ПРОЧИТАТИ?

Чи хотіли би Ви ліпше жити? Чи хотіли би Ви лекше працювати? Заробляти більше гроший? НЕ ВЖЕЖ ЩО ТАК!

Всі ті Ваші бажаня сповнять ся, як Ви будете знати анґлійський язик. Подивіть на своїх знакомих, говорячих по анґлійськи, як їм все є доступне. Вони читають анґлійські ґазети, ходять до театрів, беруть ся до торговлї і все понимають. Чи Ви не хотіли-б стати такими? Коли Ви слабо або і зовсім не знаєте анґлійської мови, то не марнуйте ані хвилї часу, а таки сьогодня напишіть до нас лист і вкладіть 10 центів грішми або марками, а ми вишлемо Вам пробну лекцію і покажемо Вам як ми ґарантуємо вивчити Вас в трох місяцях говорити, читати і писати по анґлійськи за незвичайно малою оплатою. Учащати до сеї школи зайвшо. Ми учимо заочно. Лекції висилаємо почтою до, всіх країв Америки. Тисячі людий покінчили сю школу і тепер вони дякують нам. Те саме зробите і Ви. — Адресуйте: 102—

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL
525 W. 47th St., New York City.

СТАЛА РОБОТА

для

МУЩИН ЖІНОК І ДІВЧАТ

В ВОВНЯНИХ ФАБРИКАХ

Добра платня

Знаменитї відносини робітничі. Початкуючі дістають платню підчас науки 146вч29

Безплатне Бюро праці.

Industrial Council of Passaic Wool Manufacturers
24 Lexington Ave., Passaic, N. J.

ВОЄННІ ВИНАХОДИ

ПОМОЖУТЬ ВИГРАТИ ВІЙНУ.

ВИНАЙДІТЬ:

1) Припад, за помочію котрого одна або більше осіб можуть взнести ся в гору в цілях обсервацийних.
2) Уліпшеня в карабінах і артамах.
3) Багнет з припадом до перетинаня дротів.
4) Воздушна бомба, яку безпечно можна переносити в ероплянах і яка завсігди експльодує коли її кине ся.

ПИШІТЬ по мою БЕЗПЛАТНУ книжку в якій находить ся 1000 потрібних винаходів а також по спеціяльну лісту пожаданих винаходів воєнних.

Я ПРОВІРЮЮ винаходи БЕЗПЛАТНО.

УДІЛЯЮ інформацій згладом винаходів які уже є в уряді патентовім. Все ДАРОМ.

ПИШІТЬ СЕЙЧАС ДО:

A. M. WILSON,
патентовий адвокат
301 Victor Bldg., Washington, D.C.

ПРОФЕСОР ЛІКАР
B. F. MULLIN

гідний довіря лікар спеціяліст ДЛЯ УКРАЇНЦІВ.

411 4th AVENUE,
(напроти почти)
PITTSBURGH, PA.

X-Ray (електричне) бадане.

33-літна практика лїченя десятки тисячів недужих людий. Без згляду на рід Вашої недуги, прийдіть вилїчити ся. Уділяю лише найліпші ліки з Европи і Америки і з других частий сьвіта при лїченю моїх пацієнтів. Я лічу у всіх случаях, які найду відповідні до лїченя. Прийдіть до мене, а удивитесь, як скоро будете вилїчені. 143-

НИЗЬКІ ЦІНИ.

БЕЗПЛАТНЕ БАДАНЄ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: від 9. рано до 7. веч. В неділї від 10. до 2. попол.

Нема щирости.

На сумні міркованя наводять усі ті заходи певної частини польської інтелігенції на Україні, а ще більше в Галичині, довести всьому сьвітови, що Поляки для Українців від віку були й до віку будуть щирими опікунами, рідною мамою, що вони люблять Україну, дбають про її добро й культуру, а тільки вся біда в тім, що той невдячний хам і хлоп, український нарід, настільки дикий і темний, що сам не тямить, яке йому добро й ласку роблять, як про нього дбають, як його люблять...

І треба доводити у тисячу перший раз людям, здавалоб ся розумним такі аксіоми, що з будякового насіня таки не виросте пшениця.

У многих Поляків, які живуть на Правобережній Україні і вважають себе за інтелігентів, а може й за культуртреґерів, якесь дивне розуміне, або красше сказати — непорозуміне ситуації і національних стосунків на Україні: Українців вони не мають за націю, а за щось таке, що й не потребує такої кваліфікації; хлоп тай годі. Москаль, Німець, Чех, Жид, Циган — се вони розуміють, се народи, нації, а Українець?...

Один із таких панків, почувши мою розмову з селянином по українськи (а він уважав мене за Поляка, бо я знаю і польську мову), сказав мені ніби комплімент:

— Ale pan bardzo ladnie mowi po chlopsku.

— Ja tez dobrze umiem i po pansku, — сказав я на се.

Панок трошки здивував ся на таку несподівану відповідь, мабуть почув себе дуже ніяково і, щоб не показати тої ніяковости, засьміяв ся нещирим сьміхом і поправив ся:

— Tak... po malorusku.

А одна пані — Полька, щира у своїй наівности, здивувала ся, що я, Поляк на її думку, служу на державній службі (до недавного часу у південно-західнім краю Поляків не приймали на державну службу).

— Хиба вже Поляків приймають на державну службу у нашім краю? — спитала вона.

— Ні, — кажу — не приймають.

— А пан же... як?

— Я не Поляк.

— Русский? (Нібито Росіянин, Великорос).

— І не русский.

— А хто-ж? Вибачайте за настирливе допитуване, але я доси вважала пана за Поляка.

— Я Українець.

Здивоване пані було ще більше. Я думаю, що колиб я їй сказав, що я з Німців або Жид-вихрест, то вона меньше здивувалась би.

На Правобережу істнує якась дивна плутанина в розуміню віри й національности: православний — значить русский, католик — eo ipso — Поляк, tertium non datur. А тут іще домішало ся щось трете, незвичайне, нечуване: Українець ..! ergo хлоп, хам гад; а до мене ті назви якось не могла прикласти моя пані, бо я — лікар.

Хлоп, хам, гад (sic!). Я знаю кількох „інтелігентних" Поляків на Поділю (один із них, напр., лікар), що инакше й не кажуть про селянина-Українця, як „гад" — і то навіть без злости, без ненависти, а так собі, зовсім звичайно, „нормально".

— Яку силу гарних килимів вивозять „гади" на ярмарок у Крикливці! — розказував мені той лікар.

На моє „хлопство" ті пани дивили ся, як на чудацтво, бо яко осьвічені люди, знали, що була колись така течія, яку Поляки звали „хлопоманія", а Росіяни — „хохломанія". Але я помічав, що всякий раз, як ті пани довідували ся, що я не Поляк, а щось таке — лихо знає що, то пропадала в них колишна щирість до мене, доброзичливість; вони були чемні, коректні, але в очах їх я помічав, що дуже впав у їх поглядах, бо я не Поляк, а якоїсь низшої породи людина.

Знав я ще одного лікаря-Поляка, людину дуже осьвічену; він кохав ся в історії і археольогії, богато читав, мав велику і гарну книгозбірню, а яко археольог на „kresach", тобто на Правобережній Україні, не міг не знати дуже добре й докладно історії свого краю; він дуже добре знав українську мову, навіть „українофільствував" собі трошки, „на копієчку". І наші стосунки були дуже добрі, доки він думав, що я Поляк або Росіянин, який добре знає польську мову. Але, як довідав ся він, що я — Українець, то спершу хотів „отверезити" мене: доводив мені, що українство не має ґрунту під собою, а що змагання „Русинів" з Поляками у Галичині не що инше, як „кацапська" інтрига, агітація Бобринського і Виталія і т. и; одним словом — розумна людина, ставши на площу польсько-українських взаємин, перестала бути льогічною й розумною і почала говорити тесаме, що вигадує Савенко та його однодумці, тільки з другого, польського боку. Він доводив мені, що „Русинам" у Галичині під братною опікою Поляків жиєть ся так добре, що колиб тут „хлопи" мали хоч половину тих прав, які **дали Поляки** Русинам у Галичині, то вони були би щасливі. Даремні були мої заходи довести старому товаришеви, що він помиляєть ся; що Поляки **мусіли** поступити ся на користь Русинів: він уперто стояв на своїм. Про тих Поляків, котрі визнають себе Українцями, він казав, що се або зрадники-перевертні, або маняки-психопати, бо **Поляк не може стати Українцем,** таксамо, як не може корова, зайшовши у стайню, отелити ся лошатком замісць теляти. І даремно я доводив старому, що є в природі асиміляція, що між коровою та конякою безмірно більша ріжниця ніж між усякими націями одного рода homo sapiens, навіть такими неподібними один до другого, як Ескімос і Кафр, Еспанець і Якут; він згоджував ся зі мною, що заяць і медвідь у снігах крижаного краю повинні бути білі, а у лісах теплої країни руді, але як доходило до асиміляції польських кольоністів на Україні з її народом, то тут уже виходило таки „стрижене", а не „голене": Поляк, де-б він не був, лишить ся до сотного і тисячного покоління Поляком.

Наводив я йому для прикладу Німців або Французів, які стали істинно русскими або істинно Поляками; таких „перевертнів", він називав такими назвами, яких я не можу тут повторити, шануючи друковане слово і читача, але — дивним дивом — робив виїмок для Реймонда, Тетмаєра, Бодуена де-Куртене: се на його думку були щирі й гарні Поляки. Одним словом — засліпившись національним шовінізмом, розумна і дуже осьвічена людина починала міркувати по схемі того Готентота, котрий ріжницю між добром і злом висловив так: „Коли я вкраду — се добро, а коли в мене вкрадуть — се зло".

І з того часу між нами повіяв холодок: стосунки лишились ніби товариські, коректні, але вже мій старий колега, зустрічаючись зі мною, балакав **по українськи,** тільки робив се з натиском, з відтінком якогось зневажливого призирства, такого прикрого, що я волів би, щоб він говорив зі мною офіціяльною російською мовою, якої раніше ми між собою не вживали.

Дуже рідко серед великої сили Поляків, з якими раз-у-раз доводилось і доводить ся мені зустрічатись, бачив я людий, котрі ставились би до українства і Українців нормально, просто і щиро, як до братного народу. Я не кажу про тих людий, які вважають себе за Українців-католиків: се люди сьвідомі своїх обовязків до того народу, серед якого вони жиють з діда-прадіда; се щирі демократи-народолюбці. Я маю на увазі тих дуже немногих людий, тих білих круків, які не перестають бути Поляками, але за вітчину свою вважають Україну, а нарід наш — своїм братом.

У великій мірі піддержують той сліпий шовінізм і годують його деякі польські письменники й історики, котрі дивлять ся на польсько-українські взаємини по тій готентотській схемі. Згадайте повість Сенкевича „Огнем і мечем": що Поляк, то лицар, надавичайної, ідеальної чесноти людина; а що Українець — то розбійник, голота, зрадник, ланець.

А ще гірше, що деякі польські письменники, задля тої поганої шовіністичної тенденції, перекручують і підтасовують історичні факти. Ось приклади.

Відомий польський історик і повістяр Dr. Antoni J., описуючи в однім зі своїх творів*) сумну жіночу долю за давних часів, подає за приклад ось що:

„Сам Богдан Хмельницький може бути нам за приклад: і він забрав жінку в Чаплиньского (sic!), взяв із нею шлюб, дарма, що перший чоловік її ще був живий. Про той дивний шлюб, який поблагословив патріярх у Києві, згадують літописці наші (які?); ось під днем 9. січня 1649 року ми читаємо таке: „Патріярх дав Хмельницькому шлюб з чужою жінкою Чаплиньского, хоч і неприсутною, бо на той час вона була в Чигрині". Після того шлюбу патріярх вислав посла до пані гетьманової, той завіз її відпущене гріхів, а надто три сьвічки, що самі собою засьвічувались, і молоко Пресьвятої Діви (sic!)".

І тако! дивовижної „історичної правди" чимало знаходимо в писанях d-ra Antoni J. А ось недавно один мій знайомий польський інтелігент і „культуртреґер" на „kresach" дав мені прочитати велику монографію у двох томах відомого Равіти-Ґавроньского про Богдана Хмельницького**).

— Ся книжка повинна вас, яко Українця, зацікавити. Дуже гарна книжка! — додав він, хитренько всьміхнувшись.

Подивившись на імя автора, я вже предчував, яка то має бути „гарна і цікава" для нас, Українців, книжка. На першій сторінці першого тому, поруч із портретом Хмельницького, червона обвідка з написию: „Dzielo odznaczone przez Akademie umiejetnosci w Krakowie". Се трохи похитнуло мої сумніви, бо — подумав я — коли твір відзначила своєю увагою Краківська Академія Наук, то се праця неабияка.

Але, прочитавши ту велику, гарно видану з малюнками і мапами монографію, я побачив, що вона мазана тимсамим миром, що і твори d-ra Antoni J. і повісти Г. Сенкевича: і в ній червоною ниткою наскрізь проходить такасама запекла ненависть до всього українського: вона засліплює автора до такої міри, що він дозволяє собі перекручувати історичні факти, а иноді й не помічає, що суперечить сам собі. В тій ненависти п. Равіта-Ґавроньский подекуди нагадує мені Пуришкевича: коли той „депутат" хотів особливо дошкулити свому супротивникови або ворогови, то він вигадував, що той невідмінно жидівського роду: або бабка, або тітка, або хоч мамка його повинна бути жидівка; більше їдовитої і дошкульної стріли Пуришкевич не міг знайти у своїм сагайдаку.

Тесаме робить і п. Равіта-Ґавроньский: вичерпавши весь арсенал усяких дошкульних прикмет для Хмельницького (і дурний, без усякої осьвіти, і хитрий, і пяниця, і зрадник), він нарешті „добиває" його тим, що буцімто Хмельницький не мав ніякого права на герб Абданк, бо він не шляхотського роду, а „простий хлоп, розбійницький отаман і навіть (як „сьвідчить" якийсь ніде не знайдений лист Бутурліна) **жидівського роду:** батько його, син різника з місточка Хмельника на Поділю, звав ся Берко, потім вихрестив ся і звав ся вже Михайлом, а від міста, де родив ся, Хмельницьким (ст. 40 — 41)".

От убив шляхотний пан Равіта-Ґавроньский славного гетьмана України! Дивно, що за прикладом Пуришкевича він ще не переробив його прізвища на Хмельницера або що.

Читаю далі. Дійшов я до суботівської події і здивував ся, що той польський історик не покликав ся на „авторитет" д-ра Антона И. і ту подію переказав так, як вона мабуть дійсно була, себто що Чаплиньский таки забрав жінку Хмельницького, а не Хмельницький у Чаплиньского, але про те зумів п. Равіта сю подію змалювати так, що Чаплиньский всеж таки виходить „цяця", а Хмельницький — „бека". І вже нічого не згадуєть ся ні про той шлюб Хмельницького у патріярха в Києві, ні про чудесні сьвічки, ні про молоко Пресв. Діви. Але далі йде вже щось дивовижне: пан Равіта плутаєть ся у своїх власних цитатах і цифрах. Ось на ст. 195 першого тому, описуючи боєвище на Жовтих Водах, він каже, що після зради реєстрових козаків, які пішли байдаками по Дніпрі і передались Хмельницькому, у Стефана Потоцького лишило ся ледви 800 жовнірів, тому й не міг він сподівати ся перемоги, бо Хмельницький мав, **як упевняють,** (се щосьне дуже документально!), до 14.000 козаків і **напевно** (а відки та певність?) стількиж всякої голоти, та ще на підмогу йому йшла татарська орда. Отже бились вони і різались 4 дні; зрадник Хмельницький бив жменку Поляків з їх власних гармат і після того (на стор. 197) у Стефана Потоцкого лишило ся вже не 800 жовнірів, **а кільканайцять сот,** себто більше ніж 1.200. Більшість їх полягла трупом, а решта попала в неволю. І ото Хмельницький, після тої перемоги, подав ся на Чигрин. Там він лишив у вежі аж 3.000 бранців (відкиж вони взяли ся? Невжеж з тих 800?), приставивши до них добру сторожу (стор. 201). І так далі, і так далі...

Оттак поводить ся „історик" з цифрами! А Краківська Академія Наук ще й ухвалює сей „твір".

Навівши отсих кілька прикладів того, як ставить ся польська шляхта й інтелігенція, а навіть деякі визначні письменники та історики польські до нашого народу і його історії, я спитаю: на що здали ся заходи тих, може й щирих, але короткозорих людий з польської шляхти, які думають поєднати два братні народи через такі видумки? Я не кажу тут про польський нарід, про селянина Поляка, про робітника: він такийсамий бідний, темний, затурканий, як і наш хлібороб і робітник і національної ворожнечі між ними мабуть не було й нема. Тут мова йде тільки про шляхту, яка гордо вважає себе за провідників культури на Україні. Гордою зневагою і призирством до „хлопа, хама і гада", економічним визиском і перекручуванем як історичних так і сучасних (галицьких) подій братерського почутя в наших серцях запалити не можна.

Оглянътесь, панове, на себе і вдарте ся в груди.

Тесаме горде призирство, визиск і брехня з боку польської шляхти довели до Хмельниччини і Коліївщини; через те, як писав хлоп Шевченко, „Польща впала і нас привалила..." Невже марно пройшла для шляхти польської та гірка історична наука? Невжеж вона і доси думає, що сіючи призирство і кривду, вона пожне братну любов, вдячність і правду?

На що ті гучні, але порожні самохвальні слова про польське культуртреґерство на Україні? Вони не щирі, не правдиві.

Тепер народи повинні бороти ся за красшу долю не „огнем і мечем", а здобуваючи широку осьвіту, сьвідомість і економічний добробут для народних мас; переможе той, хто більше зробить на сім поли.

Будуччина належить не шляхті, а народови, демосови, — хліборобови, робітникови і тому, хто його поведе; а поведе нарід до красшої долі той, хто жиє з ним одним житем, болїє його болями і радіє його радощами, хто осьвітлює його тернистий шлях ясним сьвітлом знаня, правди і любови.

М. Пилипович.

*) Dr. Antoni J. Szkice i opowiadania, serya piata. Krakow i Warszawa, nakladem Gebethnera i Wolfa, stop. 156.

**) Fr. Rawita-Gawronski. Bohdan Chmielnicki do elekcyi Jana Kazimierza, I. 360 strop. Lwow, nakladem ksiegarni H. Altenberga, 1906, i Bohdan Chmielnicki od elekcyi Jana Kazimierza do smierci, II. Lwow-Krakow, Gebethner i s-ka 1909.

Купуйте Календар У. Н. Союза. Коштує 50 цен. разом з пересилкою.

Що винайти ?

Є то новонадрукована книжочка, містяча около 400 винаходів, котрі тепер можуть бути пошукувані, через нас віставана вихана на жадане і для вигоди

УКРАЇНСЬКИХ ВИНАХІДНИКІВ.

З тої книжочки довідаєте ся, які богатства винаходи вже принесли і доперва принести МОЖУТЬ. Інтересуєте ся винаходом, напишіть ще нині, по українськи до нас по ту книжочку, котру Вам безплатно вишлемо. 137в—

AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES (S), Pacific Bldg., WASHINGTON, D. C.

РОДИМЦІ!

Читай дитино „Рідну Школу".

Заходом товариства гр. кат. Дякоучителів в Америці вийшло вже з друку 1-ше число місячника „РІДНА ШКОЛА".

Задачею „Рідної Школи" не є політика, але праця спокійна; **ширене науки і осьвіти між нашими людьми в Америці.**

В „Рідній Школі" знайде і старший чимало чого поучаючого та інтересного, а буде там і для наших діточок таке, що їм подобаєть ся і вийде їм в користь.

„Рідна Школа" виходити буде раз в місяць в зшитках на 32 сторінки великого формату а коштує тільки $1.00 на цілий рік; бо тут не ходить о „бизнес" грошевий але о моральне **добро рідного народа.**

Тому кождий Українець повинен сей місячник запренумерувати і собі а й других до того намовляти. Не зволїкайте-ж, а зробіть се сейчас!...

В справах „Рідної Школи" належить відносити ся на адресу:
UKRAINIAN TEACHERS ASS'N., 29 Chestnut St., Yonkers, N. Y.
а гроші, чеки чи моні-ордери виписувати на імя:
"RIDNA SHKOLA".

За комітет редакційний

ДМ. АНДРЕЙКО.

DR. BROWN дентист, недалеко церкви. 45 East 7th Street, NEW YORK, N. Y.

Всїлякі роботи лікарсько-дентистичні по уміркованих цінах. При витяганю зубів уживаю спеціяльний спосіб для анечулєня, так що пацієнт зовсім не відчуває болю. Офіс заосмотрений у всі найновійші інструменти і є взірцево чистий. Ціни легкі.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Єсли терпите на яку хоробу, без ріжниці як довго і лікар не міг Вас вилїчити, **ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ. Я ПОЛІПШУ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ.**

Віддаль або брак гроший най не встримує Вас. Богаті як і бідні однаково будуть обслужені. Я є найславнійший в Пітсбурщині спеціяліст і лічу мущин вже від богатьох літ. Маю найлїпше заосмотрене бюро, влучаючи Х-Рей машину, через котру можу Вас переглянути, як через зеркало. Маю власний департамент дроґерії, де знаходять ся тутешні і імпортовані лїкарства. НЕ НАДУМУЙТЕ СЯ, але зараз прийдіть до мене, як до приятеля. Говорю Вашою мовою. Одна візита переконає Вас, що я можу для Вас зробити.

Посідаю спеціяльні ліки на хоробу крови і лічу слабости в протягу кількох днїв. Я вилїчив тисячі випадків слабости мущин, хороби скіри, ревматизм, хороби жолудка і утроби, сверблячка, гемороїди і всі хронічні слабости. 24вч34

ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

Prof. Dr. H. G. Baer,
311 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.
НАПРОТИ ПОЧТИ.

ВАЖНЕ! — Витніть се оголошене і принесіть його зі собою.

Коли чоловік є хорий

то першою річию, яку він хоче знати є де знайти доброго лікаря".

Коли звернете свої кроки впрост до заведеня Др. Кафмана, 607 Маркет Стріт, Філядельфія, то знайдете практичних спеціялістів за якими шукалисьте без страти часу і гроша на инших лікарів.

Коли його відвідаєте то зауважите, що лікар є дуже обережний в видаваню діягнози вашої слабости; то є, що він шукає докладно пащо Ви хорі. Його заведене є заосмотрене в модні і докладні апарати, так що коли потреба аналізи крови, хемічної аналізи мочи, оглянення лучами Х-рей, або що иншого, то він має під рукою для Вас. При помочи тих розслідів докладного розслїдження недуги мущин, неможливим є помилка.

Лікар скаже Вам яка є умірковàна ціна за лїченє. Жаден чоловік не може відійти задля браку гроша. Кождий робітник може числити на поміч лікаря, николи може сплачувати йому належитість тижнево або місячно, як може, а його оплата задля його великої практики є так низька, що жаден хорий не повинен обавляти ся йти до него. 21-33

Його інституція має кождий найновійший апарат до огляданя хорих: Статік, Ґальванік, Фарадік і Гай Фріквенсі Електрісіти; Озоне Інгалаторіюм, Електрік Осцілаторс, і инші модерні апарати.

ВІН ЛІЧИТЬ ВСІ НЕРВОВІ, ХРОНІЧНІ І ЗАДАВНЕНІ НЕДУГИ, ЯК: СЕРЦЯ, ЖОЛУДКА, УТРОБИ, НИРОК, ПОЗНАКИ МОЧОВІ.

Прийдіть до него і станьте здоровим.

Оглядини і порада даром.

ОПЛАТА НИЗЬКА І МЕДИЦИНИ ДАЄСЬ.

DR. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, Philadelphia, Pa.

ГОДИНИ: від 10-ої рано до 8-ої вечер; в неділї від 10-ої рано до 1-ої попол.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Єсли ви терпите на нову або застарілу хоробу і не дістали жадної помочи у спеціялістів,

Прийдіть до мене — а я доведу до результату

скоро, тревало і за малу нагороду, без зайвої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тім самім будинку, і мене знають як осторожного, ретного і успішного спеціяліста. Одна візита в моїм офісі і точна екзамінація упевнить Вас, що Ви вступили на дорогу яка веде до здоровля.

Коли Ви терпите

хронічні болї голови, заворот голови, привиди, мачичать ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болї в карку і хребті, ревматизм в суставах, слабість горла, шкірні клопоти, недомаганя жолудка і кишок, невральгічні болї, виступи на язику і запір. Прийдіть домене. Найновійші і признані наукові методи лїченя при застосованю ЕЛЕКТРИКИ І ВДИХУВАНЯ запевнять Вам по всі часи можливі успіхи.

ПОРАДА ЗОВСІМ ДАРОМ. ПРИЙДІТЬ НИНІ.—НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ.

Dr. HANNON, СПЕЦІЯЛІСТ
146 East 14th Street,
Напроти Tammany Hall
NEW YORK CITY

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділї і признані сьвята: від 10. до 2. в почуд. лише ОСІБНИЯ ПОЧЕКАЛЬНИЙ ПОКІЙ.

Жертви віддїлів і членів

У. Н. СОЮЗА НА УКРАЇНСЬКИЙ СИРОТИНЕЦЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

Від. 1. Шамокін, Па. Бр. св. Андрея. Урядники зібрали між членів на мітінґу $10.35

Від. 4. Джерзи Сіти, Н. Дж. Бр. св. Николая. Братство жертвувало зі своєї каси $5.00. Йосиф Крайник зібрав на лїсту ч. 52: М. Демкович 50 ц., П. Демкович 50 ц., М. Кучмак 25 ц., І. Демкович 25 ц., А. Попіль 25 ц., М. Приймак 25 ц., І. Білас 50 ц., Кароліна Гінко 25 ц. П. Гінко 50 ц., Катерина Демкович 50 ц., І. Демкович $1.00, М. Самуїл 25 ц., І. Крайник 50 ц., Н. Угрин 25 ц., Н. Попак 25 ц., Розалія Білас 10 ц., Т. Задарко 25 ц., Ясінський 10 ц., А. Крайник 25 ц. — Разом $6.70. Микола Демкович зібрав на лїсту ч. 53: М. Демкович $1.00, А. Мигович 50 ц., М. Бахорський 25 ц., Л. Боднар 10 ц., Матюс 7 ц., Н. Н. 10 ц., І. Хомяк 25 ц., І. Нирка 30 ц., М. Ґжеторчук 10 ц., М. Турчинський 10 ц., С. Фарновський 25 ц., Дж. Робітсон 25 ц., М. Камушинський 25 ц., І. Дзедзїц 10 ц., І. Видрант 50 ц., Дж. Кенней 10 ц., М. Яблонська 25 ц. — Разом $1.47. Семен Глива зібрав на лїсту ч. 54: С. Глива 50 ц., Т. Даньковський 50 ц. — Разом $1.00. Дмитро Ротко зібрав на лїсту ч. 55: Д. Ротко 50 ц., М. Смакула $1.00. — Разом $1.50. Семен Кусень зібрав на лїсту ч. 60: С. Кусень $1.00, І. Штогрин 50 ц., В. Кархут $1.00, С. Гетьман $1.00, С. Панчак 25 ц., Ю. Ковачок 25 ц. — Разом $4.00. Загалом зібрано $22.67

Від. 5. Асторія, Н. Й. Бр. св. Николая. Михайло Назимняк зібрав на лїсту ч. 73: М. Назимняк 25 ц., Гр. Микитин 10 ц., І. Сидор 15 ц., П. Басарас 10 ц., М. Маєцький 25 ц., М. Тимчишин 10 ц., Т. Пихней 25 ц., Анна Назимняк 15 ц., П. Фріц 15 ц., Д. Комарницький 25 ц., Н. Спінько 10 ц., І. Хомицький 25 ц., І. Олексин 25 ц., С. Олексак 25 ц., А. Левенець 15 ц., В. Ящишин 25 ц., М. Комарницький 25 ц. — Разом $3.25. Василь Дилик зібрав на лїсту ч. 74: В. Дилик 50 ц., Н. Матрафайло 50 ц., М. Гнатишин 50 ц., А. Климишин 50 ц., П. Климишин 25 ц., Гр. Івасїв $1.00, Н. Олїйник $1.00, С. Лазаришин $1.00, П. Олїйник 25 ц., Ф. Коцяк 25 ц., Н. Олїйник 25 ц. — Разом $6.00. Загалом зібрано $9.25

Від. 6. Гестінґс он Гудсон, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка. Стефан Гришик і Олекса Богданюк зібрали на лїсту ч. 6: Т. Наливайко 25 ц., І. Пендирецький 25 ц., І. Палиця 25 ц., І. Перевізник 25 ц., І. Ковалїв 25 ц., В. Фидрик 25 ц., І. Тактор 25 ц., О. Богданюк 25 ц., С. Мурайка 25 ц., К. Періг 25 ц., О. Куйбіда 25 ц., С. Гришик 25 ц., Т. Тринчак 10 ц., Ева Котелець 50 ц., Д. Сончак 25 ц., І. Головчак 25 ц., Т. Коцир 25 ц., О. Кушнїр 25 ц., Я. Шевц 25 ц., І. Мирган 25 ц., Д. Микулик 30 ц., Ф. Ільчинський 25 ц., Я. Чернатович 50 ц., С. Венкий 25 ц., С. Максимців 25 ц., Т. Максимців 25 ц., Д. Богдан 15 ц., С. Фидрик 25 ц., А. Воробель 25 ц., В. Дудач 15 ц., Катерина Соют 25 ц., В. Шиків 10 ц., М. Причепа 10 ц., Н. Пискалик 5 ц., Н. Кирилович 10 ц., С. Борис 10 ц., І. Пантелемак 35 ц., Дж. Кенис 20 ц., Н. Ящишин 25 ц., П. Гайтко 10 ц., І. Собала 10 ц., Т. Дитко 5 ц., С. Скробала 10 ц., О. Диткевич 15 ц., М. Кулеба 25 ц., Ф. Мичіган 25 ц., І. Михайлишин 25 ц., М. Федів 25 ц., Н. Вітковський 50 ц. — Разом $11.20

Від. 7. МкАду, Па. Бр. Сошествія св. Духа. Петро Цухир зібрав на лїсту ч. 84: П. Цухир $1.00, Д. Капітула $3.00, А. Мрочко $1.00, М. Януля 50 ц., А. Кравчук 50 ц., Ю. Ткачишин 50 ц., Д. Улик 50 ц., І. Присяжний 10 ц., М. Сухиня 20 ц., М. Рихель 25 ц. Братство жертвувало зі своєї каси $10.00. — Разом $17.55

Від. 8. Йонкерс, Н. Й. Тов. „Подільська Січ". Николай Попадюк зібрав від членів на лїсту ч. 101: П. Чолїй 25 ц., Н. Турчин $1.00, Гр. Скробач 50 ц., І. Іващишин 50 ц., М. Притула 50 ц., С. Попович 15 ц., І. Микитин 50 ц., Т. Базар 50 ц., О. Порціна 50 ц., Я. Салїй 25 ц., К. Липинський 20 ц., І. Сокирка $1.00. — Разом $5.85. Николай Попадюк зібрав на хрестинах у Николи Чолїя на лїсту ч. 102: П. Сірман 25 ц., І. Бойцун 25 ц., І. Петриченко 25 ц., Ю. Джус 25 ц., І. Микитин $1.00, Ф. Пилипишин 50 ц., І. Іващишин 25 ц., Гр. Черніховський $1.00, Н. Чолїй 25 ц., Н. Попадюк 30 ц., — Разом $4.30. Загалом зібрано $10.15

Від. 12. Йонкерс, Н. Й. Братство св. Андрея. Емілїян Тутко зібрав на лїсту ч. 144; о. Ол. Павляк $1.00, Е. Тутко 25 ц., А. Серафин 25 ц., А. Дзямба 25 ц., М. Чеплей 25 ц., Д. Лучковець 25 ц., І. Гузей 25 ц., Н. Пенсвік 50 ц., А. Скробала 50 ц., І. Поточак 25 ц., В. Палиця 25 ц., М. Васічко 50 ц., П. Качмар 25 ц., Марія Петришин 25 ц., Теодозія Кваш 25 ц., А. Корінь 25 ц., Анна Павелчак 10 ц. — Разом $5.60

Від. 15. Бріджпорт, Па. Бр. св. Михаїла. Члени сего віддїлу зложили на лїсту ч. 179: П. Бичек $2.00, В. Стельмах, Анна Груда, Я. Слободзян, П. Слободзян, М. Севозад, М. Макоїдь, П. Довгань, П. Янюк, Л. Мазур, М. Фірута, Гр. Стельмах, П. Ґадзїцький, М. Ґадзїцький, В. Слободзян, К. Тібута, С. Козак, Г. Шибал, Ю. Кушнїр, Т. Голубений, Т. Савіцький, В. Пута, С. Шимра, М. Козак і Л. Шарабун по $1.00; М. Овчарик, В. Блазбан (Жид), П. Рогальський, П. Зїлінський, П. Ґесіцький, Ф. Ґесіцький, І. Ричник, І. Влох, І. Мудрий, М. Стельмах, М. Вовк, П. Шарабун і В. Будзїлович по 50 цнт.; М. Бертман 40 ц., К. Томчук, І. Пізак, Б. Пізак, В. Козак, Д. Козак, Т. Гаврицко, Марія Цельна і Г. Пута по 25 цнт. Разом $34.90. Оплата пересилки 15 цнт. — Остає $34.75

Від. 18. Сімор, Конн. Братство св. Івана Хрестителя. Братство жертвувало зі своєї каси $5.00. Трофим Підлипчак і Дмитро Хованець зібрали на лїсти чч. 199 і 200: І. Маціовський $2.00; А. Феленчак, Т. Дзядик, П. Вітяк, С. Вітович, В. Вітович, П. Пренджімірський, Т. Підлипчак і П. Ваціяк по $1.00; С. Волювак, Д. Хованець, М. Барна, П. Дзядик, С. Бомба, М. Дельо, А. Яцентий, І. Пупчик, Н. Хмечко, Т. Зенко, П. Четінь, П. Коваль, С. Барна, К. Галик, Н. Маціовський, С. Пляштовсь, П. Глюз, А. Михальчик, Т. Бігуняк і І. Зелик по 50 цнт.; М. Коваль, В. Процик, С. Сапко, Я. Ростоцький, М. Сидорик, П. Квап, Т. Ковальчик, В. Ваврин, І. Глива, І. Дзядик, Т. Пласконь, С. Дзядик, Р. Смереканич, І. Адамяк, Т. Ковтко, А. Синій, П. Сиротик, Юлїя Філь, П. Квоня, Т. Дзядик (мол.), П. Потоцький, М. Тузь, В. Хома, М. Турчик, І. Пласконь, А. Пласконь, М. Гуреш, І. Ґбур, А. Морох, Д. Маціовський і І. Ґвіт по 25 цнт. — Разом $32.75

Від. 21. Бінґгемтон, Н. Й. Члени тов. „Запорожської Січи" зложили слїдуючі жертви: М. Грицак, П. Пилюк і Л. Фігель по $1.00; Н. Коцан, Н. Тхір, Т. Смик, С. Лех, І. Сербен і М. Гулячок по 50 цнт. — Разом $6.00

Від. 24. Ранкін, Па. Бр. св. Григорія. Йосиф Боришкевич зібрав на лїсту ч. 247: В. Мацькевич, М. Моровський, Гр. Буярин, І. Цьокан і М. Фриндїй по $1.00, П. Боришкевич, А. Кушнїр, Н. Нидоступ, С. Будловський, І. Клюнь, К. Денега, М. Кушнїр, С. Черепаха, Ф. Костюк, Гр. Магун, Н. Озарчук і С. Озарчук по 50 цнт. — Разом $11.00

Від. 25. Джерзи Сіти, Н. Дж. Товариство „Свобода" $6.00

Від. 26. Тамс, В. Ва. Тов. ім. Тараса Шевченка. Товариство жертвувало зі своєї каси $5.00. Йосиф Равлюк зібрав на лїсту ч. 248: П. Равлюк $2.00, М. Маковський $1.00, В. Піпа $2.00, І. Пелех $1.00, Е. Ясіченя 50 ц., С. Чижо $1.00, Гр. Гучко $2.00. Загалом зібрано $14.50

Від. 29. Рон, Па. Бр. Преображеня Господнього. Василь Федак зібрав на лїсту ч. 295: А. Хромчак і Анастазія Грозьо по 50 цнт.; Т. Сторошка, С. Миропьський, С. Грозьо, В. Федак, Марія Федак і Д. Жидовський по 25 цнт.; І. Кобеля (стар.) 20 ц., М. Феич, Н. Бат, Гр. Озога, І. Гриненко, В. Блишак, А. Петрочко, Гр. Цірка, І. Кобеля (мол.), М. Гривняк, І. Гривняк, А. Яхман, К. Лярентович, Н. Пакош, Т. Трус, С. Шафран, І. Пашкевич, І. Бережанський, П. Жидяк, Т. Гулик, С. Моряк, П. Здирко, Ю. Огирко, Гр. Рішко і І. Возуля по 15 цнт. — Разом $6.30

Від. 31. Савтвест, Па. Члени Бр. св. Николая зложили на лїсту ч. 304: Я. Кварчук, Д. Медвідь, П. Костюк, Ф. Іваців і М. Кулик по 50 цнт. — Разом $2.50

Від. 36. Рочестер, Н. Й. Сестр. Рождества Пресв. Богородиці. Василь Луцишин і Ева Муращко зібрали на лїсту ч. 350: Ева Муращко, Параська Луцишин, Анна Гунчак, Анна Свервда, Катерина Скробач, Марія Скробач, Гасьна Федунь, Стефанія Полигонька і Анна Кравець по 50 цнт.; Анна Пасняк, Ксеня Лилька, Настя Петрів, Настя Грицак, Анна Стрілець, Анна Решитник, Катерина Музичка, Маланька Теребушна, Зофія Галушка, Ева Понипна, Розалія Морошко, М. Костів, Настя Росоловська, Д. Киржецький, П. Задовський і Текля Януш по 25 цнт. — Разом $8.50

Від. 38. Обурн, Н. Й. Бр. св. Николая. Николай Таньчак і Стефан Андрашко зібрали на лїсти чч. 370, 371, 372, 373: І. Гульчанський, С. Мардзінський, П. Стець, В. Халанич, Гр. Кузенка, С. Малькович, А. Рочій, Д. Намісняк, М. Шалак і Т. Млинарчик по $1.00; А. Вільчинський, М. Телебан, М. Лашай, А. Джуга, О. Фалат, Ю. Фалат, С. Білушак, І. Намісняк (мол.), Ф. Кінь, П. Пашник, О. Баран, Ф. Дмитрочак, А. Дичко, Ю. Вадаш, І. Тиханич, М. Полянський, С. Андрашко і Н. Таньчак по 50 цнт.; І. Комарницький, М. Мацинко, Ю. Намісняк (стар.), Ю. Намісняк (мол.), М. Адамовський, Д. Коцко, І. Намісняк (стар.), Н. Фромель, А. Біляк, Гр. Шалак, П. Сушко, М. Вільчанський, Е. Сован, М. Таньчак, Марія Нус, Анна Кукш, В. Нус, А. Нус, М. Гудик, Т. Біляк, М. Іванчик, С. Ланий, С. Михаєчко, І. Цибуля, П. Фалат, П. Слинка, Т. Кир, С. Кирик, Юлія Майкович, М. Коваль, І. Королишин, Т. Гонця, А. Полянський, Ф. Дуньчак, П. Цабаль, С. Гоблик, Текля Душатинська, Параска Майкович, О. Слинка, І. Пецик, Н. Хомик, А. Цабаль, В. Пиріг, Л. Тиханич, П. Цимбрак, І. Гузелак, А. Кагинич і І. Юрчак по 25 цнт.; В. Мельник 20 цнт.; І. Кристинник, К. Демчук і Н. Лапичак по 10 цнт. — Разом $31.50

Від. 39. Сиракюз, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла. Братство жертвувало зі своєї каси $5.00. Члени зложили на лїсту ч. 391: В. Майкович і М. Панчишин по $1.00; А. Баран 50 цнт. — Разом $7.50

Від. 42. Пасейк, Н. Дж. Бр. св. Володимира. Братство жертвувало зі своєї каси $5.00. Дмитро Смерико і Іван Долинський заколядували на лїсту ч. 410: о. Е. Сидоряк і О. Куйбіда по $2.00; А. Полиняк $1.50; о. В. Балоґ, Гр. Дїчук, М. Мурачканець, Дж. Соломон, Т. Мухній, О. Величко, П. Зіньків, Марія Марчук, Т. Харко, Анна Ковалїв, Параня Романів, А. Герґович, А. Сич, І. Соломка, В. Сметана, А. Яцишак, С. Куча, І. Лялька, Антонія Репела і М. Пеленський по $1.00; Марія Сенько, Настя Пацалич, І. Щербак, А. Лучейко, Мульц, Анна Лискевич, Феся Коваль, Д. Трембюк, М. Табачук, В. Білявський, А. Ткачук, Н. Сосонка, В. Балатурак, Н. Бабюк, А. Хованець, Гр. Гавриляк, С. Лабовський, А. Яценик, Анна Шафран, І. Шафран, Гр. Тимків, В. Слота, Н. Лупінський, Д. Хоронжик і Т. Паляняк по 50 цнт. — Разом $42.50. Филип Гулька і Іван Харко заколядували на лїсту ч. 411: М. Мазяр 75 цнт.; М. Іващко, Г. Мураль, М. Овчар, Д. Лещишин, С. Маїк, І. Роздзябик, Г. Савків, В. Мурар, М. Качур, В. Курило, М. Сич, І. Бень, Т. Константинович, Марія Крич, Н. Н., Т. Головач, М. Барна, І. Барна, О. Куйбіда, С. Джурбіль, І. Долинський, Текля Камінська, Н. Кікіна, В. Струмило, С. Полиняк, С. Бик, Юстина Кунька і І. Мостовий по 50 цнт.; Феня Зигжицяк 35 цнт. — Разом $15.10. Филип Закутинський і Максим Кухар заколядували на лїсти чч. 412 і 413: Настя Цїханська, Анна Вартоник, І. Куцак, К. Петрик, П. Барна, Ф. Дмитришин, М. Барна, А. Кобільник, П. Лучків, Анна Тимків, Паранька Ковальчик, Катерина Харко, Марія Костів, Текля Секута, В. Мельничук, М. Бик, П. Лебідза, П. Харко, П. Дзюбінський, І. Гаврилів, Анна Орлник, Анна Королишин, І. Роздзябик, П. Стахів, Д. Шуль, І. Барна, Тацїянна Слота, Марія Каниш, Европа Вонсович, Марія Миколайчик, І. Химка, Ф. Дідик, Анна Малиняк, Д. Курило, Я. Рот, Анна Ґудзан, С. Ґудзан, І. Бунга, М. Сукенник, Людвика Станкевич, Катерина Бабюк, Катерина Герґович, Матрона Березовська і Поля Крупа по 25 цнт.; С. Мулянич і В. Цюпак по 15 цнт.; В. Кулїбаба, Я. Непик, Г. Бабич, В. Янїв, І. Гураль, Катерина Даньчак і С. Кудак по 10 цнт.; Н. Н. 50 цнт. — Разом $12.50. Загалом зібрано $70.10. Оплата посилки 28 цнт. Остає $69.82

Від. 48. Плейнс, Па. Бр. св. Андрея. Братство жертвувало зі своєї каси $5.00. Йосиф Катулька зібрав на лїсту ч. 486: Я. Катулька 10 ц., М. Фітяк 25 ц., Т. Пех 15 ц., Т. Катулька 20 ц., Гр. Кузьмінський 20 ц., Д. Дудик 15 ц., А. Андрушко 10 ц., Д. Цапляй 10 ц., К. Пех 10 ц., А. Лучинський 10 ц., А. Гідич 10 ц., А. Шипула 10 ц., І. Куземка 10 ц., В. Проць 10 ц., К. Пех 10 ц., Л. Лобуда 10 ц., І. Кузьмінський 10 ц. — Разом $7.15. Оплата посилки 15 ц. Остає $7.00

Від. 49. Торонто, Онт., Канада. Бр. св. Михаїла. Михайло Гужда зібрав на лїсту ч. 495: М. Гужда, І. Гужда і С. Волянський по 50 цнт. — Разом $1.50. Василь Брутник жертвував на лїсту ч. 496 25 цнт. Стефан Сенів жертвував на лїсту ч. 498 25 цнт. Петро Чорній зібрав на лїсту ч. 499: І. Бабій 25 ц., Анна Бабій 25 ц., П. Кичала 50 ц., І. Місюрка 50 ц., Гр. Пелих 50 ц., Т. Притула 50 ц., Анна Кондрат 25 ц., І. Гицей 50 ц., М. Кучмінський 50 ц., І. Охоцький 50 ц., А. Гринчишин 25 ц., В. Бабин 25 ц., Анна Бабин 10 ц., Ф. Стнюк 50 ц., І. Мельник 50 ц., П. Чорній $1.15. — Разом $7.00. Николай Лібер жертвував на лїсту ч. 500 $2.00. Николай Юречків зібрав на лїсту ч. 502: Т. Нитльований 25 ц., Т. Боднар 50 ц., С. Приходя 25 ц., М. Любачівський 10 ц., П. Юречків 25 ц., Н. Николюк 25 ц., Н. Юречків 25 ц., о. Н. Боярчук $1.00, П. Варан 50 ц. — Разом $3.35. Николай Фукшанський зібрав на лїсту ч. 503: Н. Фукшанський і Н. Гринюк по $2.00. Михаїлина Фукшанська $1.00. — Разом $5.00. Петро Думанський зібрав на лїсту ч. 504: П. Думанський $1.00, Г. Мазепа 25 ц., М. Косцюк 25 ц., К. Шутена 25 ц., М. Кшацовський 25 ц., Л. Приходя 25 ц., М. Харків 25 ц., Ю. Приходя 10 ц., І. М. 25 ц., С. Нижник 25 ц., Г. Бутрий 25 ц., В. Ґерій 25 ц., Я. Карман 25 ц., С. Амброзюк 25 ц., О. Каліщук 25 ц., Я. Самійло 25 ц., І. Гураль 25 ц., О. Федишин 25 ц., П. Волїнський 25 ц., Т. Каліщук 25 ц., Ю. Карман 25 ц., Я. Богатюк 25 ц., П. Садовський 25 ц., М. Білецький 25 ц., С. Коруна 50 ц., А. Корченський 25 ц., Гр. Галас $1.00, Д. Шверида 25 ц., П. Горбатюк 50 ц., Г. Вілецький 25 ц., І. Бутрин 25 ц., І. Білик 50 ц., М. Романюк 25 ц., М. Венидера 25 ц., С. Паньків 25 ц., І. Янков 25 ц., О. Яцишин 25 ц. — Разом $11.35. Іван Гураль зібрав на лїсту ч. 505: І. Гураль $1.00; В. Маламін 50 ц.; В. Стефанишин, П. Ткач, Д. Шалагін і П. Шкільний по 25 ц., Ф. Рижий 10. — Разом $2.60. Михайло Подлужевич зібрав на лїсту ч. 506: М. Подлужевич $1.00, Я. Богуцький, В. Дзіньковський і І. Кріль по 50 ц., Я. Шуган 25 ц. — Разом $2.75. Михайло Олексїй зібрав на лїсту ч. 507: А. Левицький, І. Кавецький і М. Олексїй по 25 ц. — Разом 75 цнт. Яків Липка зібрав на лїсту ч. 508: П. Байдаш 25 ц., М. Байдаш 50 ц., Я. Липка 50 ц., Д. Николяк 50 ц., І. Саргенюк $1.00, М. Коникевич $1.00, Ф. Хорт $1.00, П. Гопабіна 50 ц., В. Бойко 25 ц., І. Хома 25 ц. — Разом $5.75. Николай Скрипник жертвував на лїсту ч. 509 25 ц. Загалом зібрано $42.80

Від. 50. Десладж, Мо. Бр. св. Благовіщеня. Юрко Сенишин зібрав на річнім мітінґу від членів: І. Матолач 50 ц., Н. Оліярник 25 ц., Т. Вілготний 25 ц., Н. Греськів 50 ц., І. Буна 30 ц., А. Дак 50 ц., М. Химич 25 ц., М. Кульчицький 50 ц., П. Броніцький 50 ц., Н. Ганич 25 ц., І. Живуляк 25 ц., Ю. Сенишин 75 ц. — Разом $4.80. Оплата пересилки 15 ц. Остає $4.65

Від. 56. Вілінґ, В. Ва. Бр. св. Івана Хрестителя. Братство жертвувало зі своєї каси $5.00. Василь Когут на лїсту ч. 536: В. Когут $1.00; Я. Вітенько, С. Марко, Ю. Севний, П. Вітенько, С. Грушкевич, І. Палюх, І. Шелева М. П. Петрик і Д. Чмериш по 50 цнт. — Разом $10.50

Від. 57. Когус, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла жертвувало $10.00

(Дальше буде).

Втішні з доброго здоровля усі, що уживали чай Отця Молїнгера.

СЛАВНИЙ САМО-РОСТИННИЙ ЛІК, ПОРУЧУВАНИЙ СЬВІТУ ЗВІСНИМ СЬВЯЩЕНИКОМ-ЛІКАРЕМ, ОКАЗУЄСЬ ДОБРОДІЙСТВОМ ДЛЯ НЕДУЖОЇ ЛЮДНОСТИ ПО ЦІЛІЙ АМЕРИЦІ.

Славний Ростинний Чай Отця Молїнгера уживано в Америці понад 50 лїт. Він привіз сю чудову тайну виробу до сего краю з Европи, де лише десяткам тисячам недужих були звісні успіхи сего чаю. Він складаєсь з рідких зїль, листків, кори, ягід і ростин. І є ліком для старих і молодих.

Слава Отця Молїнгера яко лїкаря була так великою за часів його сьвященьства при костелї на Мт. Трой в Пітсбурґ, Па., що сотки тисяч недужих засягнуло його поради лїкарської. Він студіював медицину на Угорщинї, Німеччині і Італїї заки лїстав сьвящеником. Він усе заявляв, що складники його чаю є найлїпшим ростинним ліком у сьвітї.

Він додає житя і сили для орґанїзму, зміцнює кров і тїло і обновляє зівяле лице здоровою церою.

Славний Чай Отця Молїнгера є поручуваний всїма недужими на ревматизм і жолудкові недиспозиції. Кілька доз запевнює поміч в таких случаях як: квас в жолудку, гази жолудкові, заворот голови, нестравність, брак апетиту і знервоване.

Прочищує кров, а Ваші очи і лице набирають від него ярокости і виразу здоровля. Облегчує травлене Вашої поживи і дає спокійне спане в ночи.

СЛАВНИЙ РОСТИННИЙ ЧАЙ Отця Молїнгера лагодить і запобігає запір. Більшість недуг є посередною причиною сего стану. Дбайте о чистість кишок а запобіжите сим всякі долегливости і недуги.

Сей славний чай скоро усуває прикрі і нервові болї голови.

Його користи для цїлого орґанїзму половина є так численні, що нї один мущина анї женщина не повинні оставати без него. Коли Ви маєте родину і хочете, щоби Ваша жінка і дїти виростали в добрім здоровлю, то вони повинні уживати сей чай два рази в тиждни. А при кінци року побачите ріжницю у видатках на лїкарів.

Поручаємо всїм слабим, немічним, блїдим і знесиленим сей СЛАВНИЙ РОСТИННИЙ ЧАЙ ОТЦЯ МОЛЇНГЕРА, БО ЙОГО СКЛАДНИКИ Є ПОМІЧНІ ДЛЯ КРОВИ, УТРОБИ, ЖОЛУДКА, НИРОК, КИШОК І МІХУРА.

ДБАЙТЕ О ЧИСТОТУ І ПРАВИЛЬНІСТЬ ВНУТРІШНИХ ОРГАНІВ ТА ГЛЯДІТЬ НА КОРИСТИ, ЯКІ ОСЯГАЄТЕ ДЛЯ ВИГЛЯДУ ТІЛА.

Коли Ви перестудили ся, то випийте перед спанєм горнятко горячого РОСТИННОГО ЧАЮ СЛАВНОГО ОТЦЯ МОЛЇНГЕРА, А СИМ УСУНЕТЕ НЕЧИСТОСТИ КРОВИ, ВИПОТИТЕ СЯ ТА СЛЇДУЮЧОГО РАНКА НАВІТЬ НЕ СПІЗНАЄТЕ, ЩО ВИ БУЛИ ПЕРЕСТУДЖЕНІ. СЕ ПОВТОРІТЬ ЧЕРЕЗ ДВІ АБО ТРИ НОЧІ. ОСОБИ, КОТРІ ПЮТЬ СЛАВНИЙ ЧАЙ ОТЦЯ МОЛЇНГЕРА ЧЕРЕЗ МОРОЗНИЙ, НЕБЕЗПЕЧНИЙ І ЛЕГКИЙ ДО ПЕРЕСТУДИ ЧАС, ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ СЕБЕ ПЕРЕД СЕЮ СМЕРТЕЛЬНОЮ В ДАЛЬШИХ НАСЛЇДАХ НЕДУГОЮ.

ЯК ЗАМОВЛЯТИ ПОЧТОЮ.

ПИШІТЬ ВИРАЗНО ВАШЕ ІМЯ, УЛИЦЮ, МІСЦЕВІСТЬ, ПОЧТУ І СТЕЙТ. ЗАЛУЧІТЬ $1.00 (ГОТІВКОЮ, МАРКАМИ, МОНІ-ОРДЕРОМ АБО РЕДЖІСТРОВАНИМ ЛИСТОМ). 27-29

Всякий доляровий пачок чаю, вистарчаючий на 5-місячне уживанє, вишле ся того дня коли одержимо Ваше замовленє. Пришліть 10 цнт. на обезпеченє посилки. Адреса:

THE MOLLINGER MEDICINE COMPANY,
32 MOLLINGER BUILDING
12-14 EAST PARK WAY, N. S.
PITTSBURGH, PA.

ЧИ ВИ ЛЮБИТИ ЖАРТОБЛИВІ ПОВІСТКИ?

Користайте з нашої оферти. В сім місяци лише вишлемо Вам оплачено 5 найновіших, жартобливих і цікавих повісток враз з каталогом за одержаним 10 цнт. на оплату пересилки. — В марці сі повісти будемо продавати по звичайній цїні 10 цнт. Висилайте замовленя ще нині, залучаючи марки або десятку, до: 16-27

INTERNATIONAL PUBLISHING CO., BOX 1018, PITTSBURGH, PA.

ПОТРЕБА ЛАДОВАЧІВ ВУГЛЯ

жонатих і самотних до The Reliance Coal & Coke Co., Glomawr, Ky. в поблизу міста Hazard, Ky. Perry Co. Майни вентильовані. Висоність вуглю 4 стопи і 4 цалі. Нема лупку і каміня. Робота машинова. Стала робота. Добрі робітники зароблять від $80.00 до $120.00 на два тижні. Уживаєсь відкрите съвітло. Селени на місци. Вигідні доми з електричним съвітлом, водопроводом ... $1.50 за кімнату. Місця розривки, школи і костели. — Голосіть ся особисто або пишіть до:

THE RELIANCE COAL & COKE CO., GLOMAWR, KY.

Їдьте залізницею Louisville & Nashville R. R. з Winchester, Ky., або McRoberts, Ky. 1-28

КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО ЛІЧНИЧЕ.
ХОДИТЬ О ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ.
ЗАПІР Є ВЕЛИКОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ

ТАК виглядає оригінальна бутелька КАЛЬВАРІЙСЬКОГО ВИНА ЛІЧНИЧОГО.

яке потягає за собою всякі недуги і прикрі терпіння: запаленє сліпої кишки, забуреня утроби, нестравність, брак апетиту, заворот і біль голови, зїганий запах з рота, нечиста кров, вилизи скірні на чирках, оряції і т. п. безсонність, нервовість, слабость до житя. Тому славне КАЛЬВАРІЙСЬКЕ Вино Лічниче ... усуває всілякі недомагання, які викликує ЗАПІР. НЕ ПИЙ ... „ГІРКИХ ВИН", бо викликують СТРАШНІ корчі жолудкові ... на ЗАПІР. Зліпіть собі ... НА ЗАВСІГДИ. Купіть ще НИНІ КАЛЬВАРІЙСЬКЕ Вино Лічниче а побачите як воно добре ділає.

КАЛЬВАРІЙСЬКЕ Вино Лічниче уоільняєть Вас від ЗАПОРУ, додасть Вам здоровля, сил і кріпкости. Знова станеш веселий, охочий до праці і забави. — ПАМЯТАЙТЕ, що ... КАЛЬВАРІЙСЬКЕ Вино Лічниче коштує одна фляшка $1.10 ... в АПТИКАХ, а більших складах, у наших агентів або прямо у властителів:

D. WROBLEWSKI & CO., 196 East 4th St., Dept. R.R., New York City.

ПОЗІР
ВИНАХІДНИКИ

Читаємо, що 3 нагороди для трафних винахідників є визначені через поважні ... :

1) $500,000 за ПРИЛАД ПРОТИ ТОРПЕД,
2) $10,000 за ШТУЧНУ РУКУ МЕХАНІЧНУ,
3) $10,000 (2000 фунтів) за ШТУЧНУ РУКУ.

Наша кольорована ліста ВИНАХОДІВ ВОЄННИХ ... Пишіть сейчас ...

EDISON PATENT CO.
INC. (SW.) 236 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ПОЗІР! ЕЛІЗАБЕТ І ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ.

ЗАХОДОМ УКР. ТОВ. „БОЯН" І УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В ЕЛІЗАБЕТ І ЕЛІЗАБЕТПОРТ

відограєть ся

„СВАТАНЯ НА ГОНЧАРІВЦІ"

в суботу, дня 9. марця 1918 р.

В LITWIN HALL, Front St., and South Park.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Прокіп Шкурат........Стефан Могила
Одарка, жінка його........Анна Пїлїсева
Улина, дочка їх........Зофія Біленька
Олексїй, ярепак........М. Грицишак
Павло Кандзюба, обиватель зза Харкова........Кость Пілат
Стецько, його син........Павло Кіцинюк
Осип Скорик, одставний салдат........Василь Левчик
Тимош, обиватель з Заїковки........Н. Н.
Дівки, подруги Улини.

Діє ся в городі Харкові на Гончарівці. Режісер і управ. хору п. І. Переговський.

Початок о годині 7-мій вечер.

Дохід призначений на потерпівших у війні Українців.

На се представлене запрошуєсь всїх Українців і Українок як місцевих так і з доокружних плейсів. 27-28

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ" потребує 16- до 20-лїтного хлопця до друкарської роботи. Платня після умови. Першеньство мають ті, що працювали вже в друкарнях. Голоситись сейчас до: 26—
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Пошукую своїх краянів з села Стрільча, пов. Городенського, Галичина. Прошу зголоситись на адресу: 27-28
GEORGE KOROLUK,
14630 Honore St., West, Harvey, Ill.

Пошукую спільника (партнера) до віндоклїнерської роботи. Услівя прошу надсилати на адресу: 27-28
FRANK STANKO,
37 Allen St., New York, N. Y.

Потрібно спільника при заведеню чищення вікон. По близші інформації прошу голоситись до: 27-28
JOHN BORAK,
149 King St., Charleston, S. C.

ПЕТРО НОҐАЧ з села Золотники, пов. Підгайцї, зволить зголоситись на адресу: 27
ANASTAZIA MAKAREWICH,
Curtis Bay, Baltimore, Md.

Пошукую свого стрийка, ІВАНА ЛАДНЮКА, з села Турівка, повіт Скалат, Гал. Хто би о нім знав або він сам, зволить ласкаво зголоситись на адресу: 27-29
STEPHAN LADNIUK,
16 So. Pearl St., Albany, N. Y.

Пошукую свого вуйка ФРАНКА КРИНІНСЬКОГО з Галичини, повіт Збараж, село Нетреба. 26-27
ANNA KURTASZ,
547 E. 12th St., New York, N. Y.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ, з добрим теноровим голосом, може учити хор і провадити школу дїтий і уряджувати представлення. Самотний і охочий до праці. Ласкаві зголошеня просить ся слати на адресу: 26-31
M. M., c/o "Svoboda",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Пошукую своїх дві сестри і МИХАЇЛА ЗАЛУЖНОГО, АННУ і МАРИНУ СОБЕЦКУ, котрі мають находити ся в Ню Йорку. Сестри походять з Літовищ. Хто би о них знав або вони самі, прошу зголоситись на мою адресу: 26-30
OLEKSA PYLYPEC,
15 Mechanic St., Hartford, Conn.

Пошукую своєї сестри МАРИСІ МАХНО з села Дубно, пов. Ланьцут. До Злучених Держав прибула перед 15 роками і мала перебувати в Ню Йорку. Хто би о нїй знав, або вона сама, зволить ласкаво зголоситись на адресу: 25-27
JACOB MACHNO,
Box 59, Riverhead, N. Y.

ДАРОМ ДЛЯ КОЖДОГО КНИЖКА Штука Приподобання ся молодим мущинам або женщинам і много инших штук і цікаві виналоди та як можна забогатіти. Каталог 4 цнт. на пересилку. 25-30
ROMAN STARKOWSKI,
1338 N. Lincoln St., Chicago, Ill.

УКРАЇНСЬКА ГОЛЯРНЯ В НЮ ЙОРКУ,
443 E. 6th St., близько евенї А.
Продаємо бритви і правдиві тоники а також остримо старі бритви, стрижемо і голимо досконало. Приходіть як найчисленнїйше до УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛЯРНЇ.

ДОБРА НАГОДА!
Чи Ваші ключі варта 25 цнт.? Коли так, то замовте собі ПРИЧІПАЧ з Вашою адресою (з німецького срібла), разом зі сталевою обручкою до ключів, ЗА 25 ЦТ. в марках почтових, а чого будете вдоволені. Пишіть на адресу: 25-28
P. O. BOX 64, STATION D,
NEW YORK, N. Y.

НА ПРОДАЖ МАЛА ФАРМА
2½ акра, новий дім на 7 кімнат з ванною, стайня, 15 дерев овочевих. Цїна $2000, треба $300 готівки а решта на місячні сплати. Фарма в добрім положеню; 15 мінут ходу до шапи і до карн. В тих шапах звичайні робітники заробляють 18 до 24 долари тижнево. В тій місцевости є церков і школа, костел і школа. Голоситись на адресу: 27-31
ALEX ZAKALUZNY,
111 Jacob St., Bristol, Conn.

ДАРОМ вишлемо 2 ІЛЮСТРОВАНІ КАТАЛЬОГИ ріжних річий: як годинників, ланьцушків, перстенів, музичних інструментів, рекордів, бритов, светрів, шапок, капелюхів і много других всяких річий. Також посідаємо великий склад всяких книжок, як: біблії, байки, казки, молди і календарі всесні. Пишіть сейчас на адресу: —40
AMERICAN SALES CO.,
1920 W. Huron St., Dept. H.,
CHICAGO, ILL.

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 E. 58th St., New York, N. Y.
Меже 1st Ave. і Ave. A.

Лічить своїми зїлями мущин, женщин і дїтий. Лічить успішно недуги жолудка, легких, нирок і другі внутрішні недуги. Лічить з великим успіхом на ... ревматизм, рани, лишаї і всї скірні хвороби. Лїкар сам говорить по українськи. Офіс отворений від 9. рано до 8. вечером як також в недїлї і съвята. Хто не може прийти нехай пише до мене.

В кождій українській хатї повинен находитись календар Українського Народного Союза, який коштує тільки 50 цнт.

Dr. SAMUEL COHEN, ДЕНТИСТ-ОПЕРАТОР.
Телефон Orchard 1366.
104 SECOND AVE., cor. 6th St., NEW YORK CITY.

Вириває зуби при застосуваню електрики, ґазу або згущеного воздуха. Нема болю. Вся робота ґарантована. Всї містки до зубів з 22 К. золота. Для бідних приймаю тижневі сплати по $2.00 і $3.00. Дїтям вириваю зуби даром. Витніть се оголошене і принесіть з собою а ми оглянемо і вичистимо Ваші зуби безплатно. 13-51

ПОТРІБНО БІЛЬШЕ РОДИН НА ПОСЕЛЕНЄ СЯ і побудоване власних хат в новій фабричній місцевости недалеко Ню Йорку, де тисячі мущин і жінок працює в день і в ночи і заробляє добрі платнї. Се нове місточко має 3 великі зелїзниці, костели, школи, склепи і около 300 домів. А в сусїдстві сего місточка находить ся ще понад 50 фабрик, получених лініями стріткар. Ми радо покажемо Вам се місце на наш кошт. Ми є в бизнесї понад 30 лїт в містї Ню Йорку.

THE BROOKS CO., 45 W. 34th Street, NEW YORK, N. Y.

Недужі мущини і женщини
ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРЯ СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ Ї МОЖНА НАЙТИ.

І вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

PROFESSOR Dr. ALDEN
717 LIBERTY AVE.,
PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої. В недїлї від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли віддасьте ся його опіці. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Ваш ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і впровадять Вас на добру дорогу до здоровля, защадять Вам терпіння і усунуть всякі непевности.

Довгі літа практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Новомодне уладжене. Все тут як найлїпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через неспішне застосоване найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь зневірені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при применю найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослаблене нервів, болї в крижах, втрату памяти, бите серця, слабість нирок, задумчивість, пригноблене, болї голови, дрощі, приявди, ослаблене членів тїла; болячи, скірні виклди, катар, пече Вас горло, болї жолудка і в крижах, болї горла, горячку, запір, ревматичні болї, прищі? Сї як і другі недуги є першою проявою яка може нанести шкоду Вашому здоровлю.

Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Ваші відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, бо я поможу Вам в скорім часї. Я лїчу сам причину недуги а її симптоми уступають скоро. Памятайте, що порада є зовсім безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лікарської. Зволїкане є небезпечне. 77-89—

Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

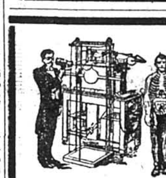

ЗНЕВІРЕНІ і ЗНЕОХОЧЕНІ
НЕДУЖІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

котрі терплять на якубудь хронічну, нервову або збірну недугу, прийдіть до мене ще сьогодня без нїякої оплати. Моя порада і спостереженя не будуть коштувати Вас нічого. Цїлковита фізична екзамінація при приміненю X-Ray апарату відкриє Ваш дійсний стан і слабість.

Я лічив мущин і жінок через довгі роки. Одна візита упевнить Вас про мої спосібности і вдоволить Вас, бо я даю результат в скорім часї. Я лїчу саму причину стану недуги а обяви сейчас зникають.

Сотки мущин і женщин уникнули операції через восїшне приміненє найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь зневірені, то зголосїть ся до МЕНЕ і переконайте ся які добрі успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

Не пробуйте всяких способів. Не тратьте часу і гроший.

Прийдіть ще нині. Я радо розмовлю ся з Вами. Я маю деякі з найновійших електричних апаратів і X-Ray машини на лїчене хронічних, нервових і збірних недуг. Коли Ви недужі, то посьвятіть хвилю часу, щоби поговорити зі мною. Радо Вас прийму. 153—

Години офісові: 9. рано до 4. попол. Вечерами від 6. до 8.

DR. LEWIS
749 Sixth Ave., Bet. 42nd & 43rd Streets New York

В недїлї і сьвята від 10. до 2. попол.

Знамените предложенє.

Доктор Слон, звісний X-Рей спеціяліст поручає свою лікарську услугу кождій недужій людині, лише тому, щоби всї ті, котрі були лїчені безуспішно і видали богато гроший на других лїкарів без осягнення успіху, могли покористуватись сим знаменитим предложенєм.

НЕ ПЛАТІТЬ ЗА БЕЗУСПІШНЕ ЛІЧЕНЄ.

В моїм офісї находить ся всї конечні модерні, наукові прилади для докладного розсліду і лїченя всїх застарілих недуг. Моїм завданєм є лїчити кожду недугу людину, а одна візита упевнить Вас об сїм. Не ждіть аж Ваш лїкар покине Вас і пішле Вас до мене, а зголосїть ся самі.

СПЕЦІЯЛЬНЕ ПОВІДОМЛЕНЄ.

Я хочу, щоби Ви відносились до мене з довірєм; я хочу, щоби Ви відвідали мене і розказали свої клопоти у своїй власній мові. Памятайте, що я не є звичайним лїкарем, але я є спеціяліст з довголітною практикою в лїченю таких недуг як Ваша, недуги яку другі покинули лїчити. Чим довше Ви були хорі і чим тяжшою є Ваша недуга, тим більше я її люблю. Я радби так робити, як і другі, однак не можу. Я не хочу анї одного цента з тяжко запрацьованих Ваших грошей, доки я не доказав Вам що я можу вробити. Не потребуєте тратити часу від Вашої праці в спосіб мого лїченя є приємний, без жадних болїв; він ріжнить ся від всїх других. Я маю знамениті машини для лїченя кождої недуги, які Вас певно здивують. Коли Ви зголоситесь, то я займусь Вами особисто, в цїли, щоби вилїчити Вас в можливо найкоротшім часї. Моє докладне розсліджене при помочи X-Рей, викаже Вашу дійсну недугу, коли другі її не вгадали. Прийдіть до мене і розпізнайтесь. Не зволїкайте, але прийдіть ще сейчас. Ви будете вмушені прийти пізнїйше, то чому-ж би не тепер? 119—

ПОРАДА І ПРИНЯТЄ ДАРОМ.

Говорить ся Вашою мовою.

Dr. S. P. MANSHIP
наслїдник проф. Dr. SLOAN
СПЕЦІЯЛІСТ.

Напротив Кауфман Берс склепу.

408 SIXTH AVENUE, PITTSBURGH, PA.

Години принять: Щодня від 9-ої рано до 8-ої вечер, в недїлї від 9.30 рано до 1-ої вполудне.

СТІННИЙ КАЛЕНДАР на рік 1918

Сей знаменитий календар з біблійним текстом до читаня на кождий день містить в собі дванайцять прегарних образків, найзнаменитших артистів, котрі представляють дванайцять подій з житя Ісуса Христа.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 25 ЦЕНТІВ.

Для книгарень і агентів відповідний опуст.

Замовленя посилайте марками почтовими на адресу: 23—32

UKRAINSKA KNYHARNIA
im T. Szewczenka,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

Др. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ. 17—

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
827 E. 17th Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділї і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює в 24 ГОДИНАХ

Кожда пачка має напись MIDY. Уникайте підробів

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий специяліст недуг мужеських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнійший і заслугуючий на довіре специяліст недуг мужеських, котрий усе своє знаннє і довголїтну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ,
ІІ. поверх, фронт. 76-89
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділї від 10. до 2.

КРАСА Є БОГАТСТВО!

Памятайте панни і замужні!

ДАРМО порадимо як усунути з лиця: волосе, дьобки, прищі, веснянки і вугри; як дістати густе, полискуюче волосе на голові; білу шию і руки; повний і округлий бюст. НИЩІТЬ сейчас що Вам бракує; зверніть ся до нас, як до приятелів а дістанете задоволяючу відповідь. МУЩИНИ—Ви також зверніть ся до нас, бо чисте лице, густа чуприна роблять і старшого молодцем. Залучіть марку і адресуйте: 15—

THE SPARROW CHEMICAL CO.,
196 E. Fourth St., R-6,
NEW YORK, N. Y.

Dr. KOLER,

638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

ЛІКАР (говорить по українськи)

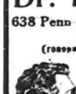

DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбургу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 28 літ досьвіду у лїченю. Я лічу ревматизм, пропуклину, гемороїди, шкрофули, недуги легких, серця, желудка, утробу, нирок, кишок, міхура, шкіри, як і всі недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 606 уживаєсь при лїченю недуг крови. Голосіть ся особисто, почтою не лічу. 105—

Години [illegible]: від 9 рано до 8. веч., в пятниці від 9. до 5. лише, в неділї від 9. до 2

ДАРОМ фарми

НЕ ДАЄМО АЛЕ ДЕШЕВО ПРОДАЄМО.

На українських кольоніях в стейтах Огайо, Пенсильвенія і Тенесі, межи містами Клівленд, Йонгставн, Ірі і Пітсбург. Землї нечищені від $4.00 за акер, на 10 літ виплата. Маємо також фарми з інвентаром і до рентованя. Купуючим звертаємо кошти подорожи. Пишіть по новий катальог до:

R. T. Hurdle Land Co.,
3349 East 55th Street,
Cleveland, O.

З ТЕАТРАЛЬНОГО ЖИТЯ в Ню Йорку.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!
ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦКИЙ КРУЖОК ТОВ. „УКРАЇНСЬКА БЕСІДА" в Ню Йорку
— устроює і відограє —
в суботу, дня 9. марця 1918 р.
в концертовій гали Українського Народного Дому, 217-219 Іст 6-та ул., Ню Йорк, Н. Й.

ВЕЧЕР СЬМІХУ
комік п. Гайдибура
МАЙСТЕР ЧИРНЯК
комедію в одній дїї Івана Франка.

ОСОБИ:

Никифор Чирняк, майстер шевський, 65 літ .... п. С. Мостовий
Агафія, його жінка ... п-ні А. Ольшевська
Дамiян Гутак, цехмістер, 50 літ .... п. В. Филипчук
Здзіслав Завадзький, майстер шевський 35 літ .... п. Д. Григорак
Цимбальський, заприсяглий знавець, 60 літ .... п. А. Пасїчник
Владислав Шпіцкопф, редактор, 40 літ .... п. І. Грибик
Англїчанин, 30 літ, джентельмен .... п. П. Григорак
Мартин, челядник Чирняка .... п. П. Пальчишин
Криштоф, челядник Чирняка .... п. І. Гребіньчук
Хлопець, термінатор ... п. П. Добрянський
Перший послугач публичний, п. М. Крупка
Другий послугач публичний .... п. Т. Татаринський

Режісер П. Петрів.
Музика товариства ім. М. Лисенка під проводом П. Гуменюка.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ.

ВСТУП: Крісла І-рядні 50 цнт., ІІ-рядні 35 цнт., враз з гетчеком.

Тикети до набутя перед представленєм: „Українська Бесїда", 72 Ст. Маркс Плейз і „Українське Бюро", 520 Іст 6-та улиця, а в дни представленя від 6-тої години вечером при касї.

26-28 ВИДІЛ.

МІКІСПОРТ, ПА.

Заходом Тов. Бояна і Аматор. Кружка відограєть ся представленє
„В НЕВОЛІ ТЕМНОТИ"
комедія з житя русько-американського народа, в 3-ох актах
в неділю, дня 10. марта 1918 р.
в парохіяльній гали під церквою св. Івана Христителя.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Іван, газда .... Теодор Гук
Одарка, його жінка ... Катерина Сотан
Михайло, їх син .... Михаїл Усик
Оля, його жена .... Анна Гнїздур
Катерина, дочка Івана ... Анна Костишак
Френк, бортнок .... Дмитро Федкура
Проць, сусїд Івана ... Григорій Упитан
Доця, його жінка .... Катерина Кичан
Петро, брат Івана .... Николай Мушин
Роман .... Теодор Кухтан
Олекса .... Василий Кочкодан
Срулъ .... Іван Корчан

Початок о годині 7.30 вечером.

На се представленє запрошуємо всїх Русинів-Українців як місцевих так і з доокольчних плейзів. За добре представленє ручить — КОМІТЕТ. 27

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Драматичний Аматорський Кружок ім. М. Лисенка
відограє представленє
„МАТИ НАЙМИЧКА"
дня 10. марта 1918 р.
о годині 7-ій вечером
на Джерманія гали під числом 1007 Мейн ул., Норт Іст.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Трохим, дїд .... п. Петро Гайва
Настя, жінка ... п-на Олена Красновська
Хведір .... п. Олекса Гайва
Іомаха .... п-ні Марія Рихлій
Марина, покритка ... п-на Марія Готрівна
Марко, її син .... п. Іван Пропай
Христя, вдова ... п-ні Анна Петрунсвич
Палашка, її дочка, а Маркова жінка .... п-на Анна Пропайова
Петро, селянин .... п. Павло Пропай
Ганка, його дочка ... п-на Параня Фігура
Потап .... п. Іван Лукавецький
Клима .... п. Іван Шмігановський

ЦІНИ МІСЦЬ: першорядні 50 ц., другорядні 35 ц., треторядні і галєрія 25 ц. 27

Позір! ПІТСБУРГ, ПА. Позір!

МУЗИЧНЕ ТОВ. „УКРАЇНСЬКА БАНДА"
устроює остатний сього сезону
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
в суботу, дня 9. марта 1918 р.
в С. С. Турнер гали при 13. ул., С. С. Пітсбург, Па.

Початок о годині 7-мій вечером.
Музика першорядна.
ВСТУП 50 ЦНТ., ЖЕНЩИНИ 25 ЦНТ.

Всїх Впов. Громадян до ласкавої участи в сїй забаві щиро запрошуємо, а комітет тогож Тов-а доложить всяких старань, щоб Впов. Гостий вдоволити так як в своїй питомій хатї. 27-28

Комітет „Української Банди".

БРІДЖПОРТ, КОНН.

Не все сумувати, але й час розвеселитись, та що доброго научитись!
ЗАХОДОМ ТОВ. ГІМНАСТИЧНОГО СІЧ
відбуде ся театральне представленє
„АМЕРИКАНЕЦЬ"
веселий образ з житя нашого народу зі співами в трох діях
в неділю, дня 10. марта 1918 р.
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
108 Kossuth St., Bridgeport, Conn.

Початок точно о 7-ій годині вечером.

Чистий дохід з представленя призначений на удержанє У. Н. Дому в Бріджпорт, Кон.

Дорогі Браття і Сестри! Ви знаєте яку тяжку задачу наше тов-о має тут зі всякими фанатиками та ворогами нашого народа, котрі ворожо відносять ся до нас тільки тому, що ми не позволимо в українской справи насьміхати ся, що українське, то повинно бути сьвяте для всїх нас. Тож просимо щирих Українців з Бріджпорт, Савтпорт, Конн., о численну участь. Покажіть, що Ви гордитесь своєю штукою, а колиб нам знов наші криті чапанчуки хотїли кирпити в нашій щиронародній роботї, то памятуйте їх зрадниками і хрунями.

27-28 КОМІТЕТ.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З ФІЛЯДЕЛЬФІЇ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ТОВ. УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН
устроює на запусти
ПЕРШІ ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ З ТАНЦЯМИ
в суботу, дня 9. марта 1918 р.
в MERCANTILE HALL,
849-51 North Franklin Street.

Т-во Укр. Амер. Горожан запрошує отсим до численної участи всї Хвальні Товариства і Братства, всїх Українок і Українців так з Філядельфії як і з околиці на перші великі Вечерниці з танцями. Прийдіть, бо Ваша присутність причинить ся много до звеличаня сих Вечерниць.

Приграватиме Українська Музика з фрешлія ощи. 26-27

Всякого рода напитки. Добірна перекуска.
ВСТУП ЛИШЕ 25 ЦНТ.
Початок точно о годині 6-тій вечер до 12-ої в ночи.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Заходом дітвори при церкві св. Івана Хр. відбудеть ся
ШЕВЧЕНКІСЬКИЙ ВЕЧЕРОК
в неділю, дня 10. марта 1918 р.
в парохіяльній гали
82 Сікат Стр., Дітройт, Міш.

I.

1. Вступне слово ....
2. „Хто як Ти велий" .... хор
3. Житьпись Т. Шевченка, Софія Блащук

„ДІТОЧЕ СЬВЯТО"
сценічний образок в 2. діях М. Козоріса

ОСОБИ:

Марійка .... Софія Демчук
Миколцьо .... Іван Толутяк
Влодзя .... Ксеня Косовська
Стефа .... Анна Крупяк
Іринка .... Ольга Ворко
Андрійко .... Михайло Сивик
Другі діти.

II.

1. „Гамалія" .... Ксеня Косовська
2. „Реве та стогне" .... хор
3. „Перебендя" .... Анна Бродик

„ВІНОК НА МОГИЛУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА"
Дїточа сцена в 2-ох відслонах.

ОСОБИ:

Оля .... Софія Блащук
Люба .... Олена Гулинo
Марта .... Марія Цап
Кость .... Іван Толутяк
Борис .... Михайло Сивик
Галя .... Анна Бродак
Юрко .... Іван Романчук
Олекса .... Іван Сивик
Дух Шевченка .... п. Петро Клюйрва
Гимн: „Боже великий, єдиний" .... хор

Дітворою проводить: п-ні О. Стернюк.
ВСТУП 50 і 35 ЦНТ. 26-27
Початок о годині 7-ій вечер.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ В АНСОНІЇ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

В честь 104-літних роковин уродин найбільшого українського генія Тараса Шевченка УКРАЇНСЬКА ШКІЛЬНА ДІТВОРА в Ансонії, під проводом свого учителя Ф. Тимкевича, відограє прекрасне представленє під назвою
„ДІТОЧЕ СЬВЯТО"
сценічний образ в 2-ох діях М. Козоріса
в суботу, дня 9. марця 1918 р.
(т. є. в сам день уродин Т. Шевченка)
в гали під новою церквою при Кліфтон Евеню.

Початок точно о годині 7.30 вечером.
ВСТУП 15 ЦНТ.
Дохід призначений на церков.

Явіть ся дорогі Родимці і Ви родимчи-сленно на се справдішне дїточе сьвято, подивіть ся і послухайте як Ваші дїточки, той цьвіт України буде пописуватись на сцені, щебетати красні вірші і співати наші пісні, наші думи" на чотири голосочки, а тим Ви поможете своїм дїтям звеличати память найбільшого Учителя, котрий казав: Учіть ся брати мої. Думайте, читайте і чужому научайтесь Свого не цурайтесь!

27-28 Комітет шкільний.

БРУКЛИН, Н. Й.

Заходом Укр. Товариства „Просьвіта" в Брукллині, Н. Й.
— відограє —
Укр. Народний Театр Тов. „Просьвіта"
в суботу, дня 9. марта 1918 р.
в CICILIA HALL,
101-103 Grand St., Brooklyn, N. Y.
українську комедїо-оперу
„НАТАЛКА ПОЛТАВКА"
під управою А. Поліщука.

ОСОБИ:

Наталка, українська дївчина .... п-на Ц. Рубінова
Горпина Терпилиха, її мати .... п-на Т. Романів
Петро, любовник Наталки ... п. Г. Шевчук
Микола, далекий свояк Терпилихи .... п. М. Кравець
Возьний Тетерваковський, жених Наталки .... п. А. Поліщук
Макогоненко, сельський виборний .... п. Е. Жуковський

Початок представленя о годині 7.30 веч.
Першорядна українська музика п. Е. Смолинського.
ВСТУП: Крісла І-рядні 75 цнт., ІІ-рядні 50 цнт., ІІІ-рядні 35 цнт.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ БАЛЬ.

Родимці! Як з Брукліна так і з околиці! Товариство „Просьвіта" у Брукліні, Н. Й., загадало устроїти при кінци сего місяця представленє і баль. Тож просимо всїх прийти подивити ся і налюбовати ся тим, що колись дїялось на нашій Україні. А тимбільше, що при кінци місяця будете мати добру нагоду забавити ся. Отже приходїть як найчисленнійше, а не пожалуєте. В день представленя Тов. „Просьвіта" буде приймати нових членів без вступного тільки за 50 центів місячної вкладки. Тов. „Просьвіта" в разі недуги платить тижнево 6 долярів, а в разї смерти 100 долярів. Тов. „Просьвіта" посїдає гарний мастов. Користайте з тої нагоди і явіть ся на представленє.

За порядок і добру забаву ручить

27-28 КОМІТЕТ.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

Новий Рік.

(Харбінський „Засїв", ч. 1., з 11. січня 1918).

Сій ся, роди ся, жито, пшениця
І всяка пашниця;
На щастє, на здоровлє, на Новий Рік,
Щоб краще вродило, як торік.

Мов махове крило невпинно котять ся вперед хвилї, години, дні, місяцї, роки... Минув 1917 рік, 1918 впереді нас.

Рік горя, нещастя, невисказаних мук сумним маревом пройшов біля нас, лишаючи в нашій памяти чорну смугу прикрих переживань, мук, жертв а для кого і для чого? Ех, колиб знати, для кого, не одна сльоза, пролита серед проклонів, перетворилась би в благословенну перлину, зложену на жертвенник загального добра.

А так?...

А так сторіками ллєть ся людська кров, ревуть на людське лихо гармати, сотками тисяч гине буйний цьвіт людського житя — і все те на заляте неситому золотої нельки, на вдоволенє кількох ненаситних богатством одиниць, дотого під покришкою дорогоцінних людських ідеалів: рівности, свободи і братерства. Чи так воно? Чи треба дійсно стільки крови, щоби зробити народи щасливими, рівними і перетворити їх у братів?

Брехня! Щасте людий можна осягнути і без крови. Ось гляньте на наш нарід.

Сотками літ томлений в неволї, темнотї, понижений нарівнї з найгіршим рабом, здавало ся, що він скоро пропаде, кане в небутє й сліду по собі не оставить — але вийшло инакше.

Побіч злиднів, лиха і нещастя без ліку 1917 рік поблагословив нас волею, смертию царя-Каїна і обіцянкою красшого ніж дотепер житя. Він нам дав те, чого віками ждали й за що клали свої голови наші діди, батьки і за що твердо боролись і ми. Воля — ось де жерело нашого щастя; земля — ось де корінь лиха, яке сьвітами гнало сотки тисяч наших братів і наказувало їм на все покинути рідні степи України. Кому-ж не краяло ся серце на вид широкополих ланів, що мов золотом заливали чудові, як море безкраї українські степи; кому не ринула сльоза при спогаді, що добро те не наше, а піде в чужу кишеню; хто мимоволї не стискав кулаків на думку, що „на нашій не власній землї" розсїли ся зайди, які мов пявки невпинно точать з нашого тїла кров.

Минуло ся, не вернеть ся,
На віки пропало...

Сї слова надають красщої надії на будуче. Вони чарівними фарбами малюють 1918 рік і вірить ся, що він буде красший ніж його попередник.

Невжеж красший? Невже не буде воротя минулим злидням, сльозам і проклонам?

А прислухайтесь його чудовим словам, зверніть увагу на його сьмілий, многонадійний тон і напевно щезнуть ваші сумніви і ляк перед минулим. „По сім боцї пекло — по тім боцї рай" — чудною музикою пронеслось по вашій душі і вслїд за тим, мов на миг чарівної палички, виринають перед вашими очима дорогі вам, викохані ще змалечку гарні-прегарні картини української природи й українського житя.

І оком душі вашої бачите ви чепурненькі, мов гуси білі, охайні села, порозкидані при дорогах та балках, або серед безкрайого зеленого моря зачорнієть ся хутірець, або знов стрінете прекрасні, муровані великі будівлї з поважними церквами, з многочисленним людом — а все те села, хутори, міста зеднані з собою одним велитенським ріжноманітним у фарбах морем, що мов ріжнокольорова плахта розлягло ся по обох берегах Дніпра-Славути.

А житє? Чи є де красше житє ніж на Україні? Мабуть нема. Весь чар поезії, всю силу людської краси, здаєть ся, злляла на вас мати-природа. Краса ся раніше не була видна через чорні фарби, наложені рукою царя-ката, але тепер, коли не стало темної руки царату, веселка житевого чару в повній силї виступить на Україні.

Коли не стало чорного духа темряви, коли рясним снопом зливаєть ся тепер у вашу хату сонце волї і кождий куток приграє в нову привабливу одіж, кипе українське поплине ширшим руслом. І вивижають ся села, які раніше були брудні з голодним обдертим людом, котрий у злиднях покірливо цілував руку царського наставника, свого гнобителя, веселі, як няняночка, з нагодованими дівочками, з гордими господарями, котрі женуть круторогих не на панську, а на свою ріллю.

Весь люд, що раніше пропадав в неволї, тепер живо ввихаєть ся в господарській роботі з усьміхом на обличах, з мирною надією в очах, з повною енергією в тїлї, а серед того всього, ніби для доповненя суцільної сільської картини, живим сріблом розлягають ся співи чарівних українських пісень. Всюди лунає українське слово. Навіть по містах, там де ранійше було воно предметом посьміховища, символом мужичого, чогось низшого — нині знаходить воно там пошану.

Встала Україна! Хочеть ся крикнут на весь сьвіт, щоб аж земля задрожала.

Сій ся, роди ся, жито, пшениця,
І всяка пашниця;
На щастє, на здоровлє, на Новий Рік,
Щоб красше родилось, як вторік.

Проносить ся зоря з новим роком по всїй Україні.

В сучасний момент уявляє вона з себе велитенську, не зорану ще рілю. Плугаторів достаточно в нас нема, а сіяти конче треба. Кождий умілий рільник повинен і мусить з новим роком взяти ся за плуг, сіяти „жито, пшеницю і всяку пашницю", прикладаючи до роботи всї свої сили, щоби красше родилось, як вторік, бо тільки в пильній праці вийдемо з минулих злиднів і попадемо в майбутний рай.

Тому до роботи з Новим Роком!

НА ЗАПІР потреба скорої помочи, бо через занедбанє, можуть виходити ся гірші наслідки. Коли хочете тоді доброго і правдивого средства проти запору, возьміть Severa's Liver Pills (Северові пігулки на печінку). Вони оказали ся уже много разів як найлучше средство проти запору, нестравности з запору походячої, а також при инших обявах походячих з сих недуг. Заживаєть ся все одну до три пігулки на ніч, а вислїд її буде для кождого успокоюючим. Купіть для себе пуделко за 25 цт. у вашій аптиці і зажийте їх.

ЧИСТОТА є головною підставою здоровля чоловіка, длятого кожда людина повинна дбати про се, аби заховувати як найлучшу чистість свого тїла. В тій цїли поручаємо Severa's Antisepsol (Северів Антисепсоль) яко найлучше антисептичне средство до полокання уст і горла. Також поручаєсь його до вприскування до горла і носа, до вмиваня ран, до ран повставших при голеню. Фляшочка вистарчить Вам на довший час, бо розпущаєсь його з водою. Фляшочка коштує 35 центів в кождій аптиці.

КАШЕЛЬ є нині так неприємним обявом, як колиєбудь в иншій порі року. Є проте дуже пожаданим і доброю навичкою для кождого мати все під рукою лік, який уже через довгі літа є всім знаний яко найлучший проти кашлю. А ліком тим є безперечно

Severa's BALSAM FOR LUNGS

(Северів Бальзам на легкі). Є то дуже лагідний і добрий лік на кашель у дітий і дорослих. Ним вилїчуєсь хрипку, перестудженє і біль горла, інфлюєнцу, корчевий круп і катар оплуцний. Ціна 25 і 50 центів. Набути можна у всїх аптиках.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

БІЛЬ ГОЛОВИ є неприємним обявом помiж ріжних недуг. Сей случай недуги повинен бути сейчас не тільки вкорочений, але також цілковито усунений. Однак аби Ви могли сей біль вкоротити, повиннісьте мати в кождім часї під рукою Severa's Wafers for Headache and Neuralgia (Северові оплатки на біль голови і невральгію), понеже маючи їх під рукою, сейчас маєте поміч запевнену. Вистарчить для Вас зажити тільки один порошок а біль уступить дуже скоро. Ціна тих порошків є 25 цнт. за пуделко у всїх аптиках.

МИЛО до уживаня звичайного і толєтного має бути таке, яке посїдає в собі лїчничі складники, а як таке поручаємо дуже знане уже всїм Severa's Medicated Skin Soap (Северове Лїчниче Мило на Шкіру). Є воно найлучшим милом до митя малих дітий. Також є воно дуже хвалене через мущин які його уживають при голеню, а жінки знова хвалять длятого, що надає гарний вигляд твари по митю і що воно посїдає лїчничі складники а тимсамим гоїть викиди на твари. Коли спробуєте тільки раз, то переконаєтесь. Майте його все під рукою. Ціна його 25 цнт.

Сими днями вийшла з друку книжочка про Митрополита АНДРІЯ ШЕПТИЦЬКОГО
Ціна 25 центів.
Сю книжку можна купити у:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НАСЛІДУЮТЬ ЙОГО, АЛЕ ДО НІЧОГО.

Позаяк не лиш наші краяни, але і англїйські так би сказати наші співбратя пересьвідчили ся о знаменитих прикметах і лїчничій силї М. Босакового Вина, тому воно тїшить ся загальним признанєм, тепер і другі роблять і продають так зване гірке вино. Але хто хоче сего правдивого номічного Лїчничого Гіркого Вина нехай купить у

MICHAEL BOSAK COMPANY,
SCRANTON, PA.

тоді може бути певний, що уживає добрий лїк. Продає ся по $1.00, а на кождій фляшці є напись: Michael Bosak Co. По тім пізнаєте завсїди се гірке вино. Коли Ваш готельник не має його на складі, пишіть впрост на висше подану адресу. Пишіть також по цінник других напитків.

В кождій українській хатї повинна знаходитись часопись „Свобода".

Columbia

УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ.

Катальог Українських Рекордів Колюмбія містить богато добірних співних і інструментальних творів, які стануть новим доказом, що українські рекорди Колюмбія дають емігрантам з України пісні їх улюбленого і рідного краю, у вірній і рідній красї.

Пісні відсьпівані виключно для Колюмбія рекордів ліричним тенором Медовим і кольоратуровою сопраністкою Мме. Соловієвою звеселять всіх Українців, коли кождий з них набуде рекорди сих славних співаків для своєї домашньої приємности, а тим побільшить вартість машини в своїй хаті.

Питайте у всіх продавців Columbia машин і рекордів за українським катальогом, який дасть безплатно.

Columbia Graphophone Co.
INTERNATIONAL RECORD DEPARTMENT
102 West 38th St. NEW YORK. Dep.

Columbia Grafonola

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!

Др. СПІЛЛІНГЕР

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не є в можности платити високих цін за своє баданє.

ПОВІДОМЛЯЄ, що застарілі недуги можуть бути вилічені без ужитя якинебудь ТРОЮЧИХ ЛІКІВ при помочи електричних приладів. Рівночасно в богато таких случаях, які передше вимагали операції, можна нині вилічитись цілком ліпше тим самим способом без ужитя ножа.

Маю в посіданю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до внутра і збадати хорії внутренности людського тіла і костий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу впровадити струї електричного сьвітла в тіло і забити ними заразливі бакцилі, які є причиною всіх недуг і людських недомагань. Той спосіб лічення є не тільки нешкідливий, але дійсно приємний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невилічимого, не піднимаюсь лічити. Одначеж кождого, котрого узнаю до вилічення, старяюсь вилічити в як найкоротшім часі. ГОДИНИ офісові в понеділки, середи, і пятниці від години 9. рано до 12. в полудне. У вівтірки і четверги від 9. рано до 8. вечером. В суботу від 9. рано до 9. вечер. В неділі від 9. рано до 12. перед полуднем.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНГЕР,
158 E. 18th St., New York City.
близько стациї елевейтру 3-ої евені і субвею.

ФАРМИ

Станьте незалежними фермерами на ціле житє, купуючи одну з наших фарм в Огайо. Фарми мають поперте і дістають особливші привілеї від правительства. Фермери є незалежні в добрих чи злих часах; фармерські продукти продають ся за добрі гроші в кождім часі. Пишіть до нас або прийдіть до нас ще нині. Ми маємо фарми в ріжних величинах і родах і радо пришлемо Вам спис сих фарм. 11-13,22-30

The Dones & Domilio Co.,
700 Marshal Bldg., Cleveland O.

Др. Еміль Айхель український дентист
49½ — 1st Ave., NEW YORK, N. Y. corner 3rd Street,

виробляє штучні зуби, котрі виглядають як власні. Вириває зуби без болю. Робота гарантована, ціни умірковані.

Години: від 10. рано до 9. веч. крім пятниці; в неділі від 10. до 2. пополудня.

Український лікар

Др. С. М. КАУФМАН
111 E. 7th St., New York City.

Специяліст всіх мужеських і женських внутрішних недуг. Лічить новими машинами електричними, уживає Х-Рей.

Години приняття: від 9. рано до 9. веч.; в неділю від 9. рано до 4. по обіді.
Телефон: Орчард 6352.

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний специяліст зі старого краю

поручає всім терплячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д. 105—

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнтів, спеціяльно же на пропуклину при помочи специяліста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон: 1882 Stuyvesant.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Увага для наших читачів.

З ріжних сторін краю доходять до нас вісти, що в дачих місцевостях ходять якісь „колектори" і збирають між українськими родинами жертви, то на Український Сиротинець, то на якусь иншу ціль. Ми отсею дорогою звертаємо увагу нашим читачам, аби вони вистерігали ся перед обманцями. Хто загостить до Вашої хати і буде просити о жертву на якусь ціль, Ви повинні зажадати від нього ідентифікаційної легітимації і відповідної посьвідки від знаної української інституції, аби впевнити ся, чи він має право збирати якісь жертви. Не давайте отже ніяких жертв людям, яких не знаєте або які не викажуть ся відповідною посьвідкою, бо тепер між нашими людьми звивають ся ріжні обманці.

Фармерських робітників не будуть брати до війска.

Сенатор Сміт з Джорджи заявив, що військові власти рішили не брати до війска мущин, занятих при ріли, щоби тим способом допомогти фармерам.

Нагінка на чужинців.

Г. Ветон, предсідатель комісії для пошириня осьвіти між чужинцями у Злучених Державах, заявив недавно на зборах Народного Наукового Товариства в Атлантік Сіти, Н. Дж., що незамериканізовані чужинці, які походять з Европи, є найбільшою перешкодою у поступі Америки. Він жадав, аби правительство приняло що найменьше ще 100.000 учителів, які учили би сих чужинців, як стати добрими горожанами Злучених Держав.

Ґомперс жадає 8-годинного дня праці.

Самуїл Ґомперс, предсідатель Американської Федерації Праці, заявив неднавно перед судією Альшулером в Шикаґо, що правительство повинно завести в цілій державі 8-годинний робучий день. Се буде не лише велика користь для робітників, але й для самого правительства, яке здобуде собі сим поступком симпатію у робітників. Робітники, каже Ґомперс, є готові посьвятити себе правительству, але не приватним підприємцям.

Міліон мексиканських робітників у Злучених Державах.

Під теперішну пору в Злучених Державах працює пересічно 1,000.000 мексиканських робітників.

Властителі виноградників проти прогібіції.

Делегати товариства властителів американських виноградників на своїй 14-тій річній конвенції у Ню Йорку рішили протестувати проти прогібіційної пропаганди в державі. Вони кажуть, що загальна прогібіція була би руїною сеї промислової галузи, а се принесло би велику шкоду державі.

Ціна ґазу в Ню Джерзи підскочила.

Комісія публичного добра в стейті Ню Джерзи видала розпоряджене, щоби піднести ціну ґазу. Тисяч кубічних стіп ґазу, за які плачено доси 90 центів, будуть, почавши з „білами" за лютий, коштувати 97 центів. Така ціна ґазу буде тривати аж до кінця війни.

Неґер дістав 10 літ за напад на білу дівчину.

Неґер Натан Бенкс у Савт Орендж, Н. Дж., дістав 10 літ арешту за се, що напав на білу дівчину в цїли насильства.

Сповняв людський обовязок, та однак мусів заплатити 10 долярів кари.

На одну поліційну стацію в Ню Йорку приведено шофера, який нарушив закон про їзду автомобілем; він їхав зі скоростию 35 миль на годину. Коли судія спитав його, чому він їхав з такою скоростию, шофер відповів, що він не знав, чи їде заскоро, бо мав у голові дуже важний інтерес. Коли судія спитав його, який інтерес був у нього в голові, шофер відповів:

„Я мав в автомобили хорого пса і їхав до шпиталю, аби охоронити йому житє".

„Я вірю в людський обовязок чоловіка ратувати житє зьвіринам, — говорив судія — але я не вірю, аби ратуючи житє зьвіряти, загрожувати житю людий. Ви маєте заплатити 10 долярів кари". Шофер виймив гроші і заплатив.

Грецько-католицька парохія в Гамтрамк одержить нового сьвященика.

Грецько-католицька парохія в Гамтрамк, Міш., одержить нового сьвященика в особі о. Валентина Балога, бувшого сьвященика в Пасейку, Н. Дж. О. В. Балог є одиноким з кругів угорського грецько-католицького сьвященства, який сьвідомо визнає себе Українцем. Він є діяльним членом Українського Народного Союза і щирим приятелем сеї нашої орґанізації.

Згорів сторож фабрики.

Василь Корпаль, сторож фабриці „Айрон Воркс Компані" у Вілмінґтон, Дел., згорів в неділю (24. лютого) о годині 12.30 рано. Він заснув у будці, а від печи заняли ся лахи, на яких лежав. Оставив жінку і семеро дітий.

Правила для тих, що їдуть до Японії.

Японське правительство повідомило правительство Злучених Держав, що хто тепер їде до Японії, або через Японію до другої держави, той мусить мати пашпорт, підписаний японським представником у Злучених Державах.

Буря звалила фабрику у Вілмінґтон.

У вівторок (26. лютого) о годині 6.30 рано сильна буря звалила у Вілмінґтон, Дел., фабрику при Савт Гелд і Крістіяна евенях. Фабрика належала до „Вілмінґтон Стіл Компані" і стояла на просторі трох „блоків". Трамваєвий рух здержав ся, бо розвалини засипали цілу улицю. Заряд фабрики позволив людям забирати дерево, щоби лише очистити улицю. Підчас сеї катастрофи нікого не вбито.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

6-годинний день праці в Анґлії.

Між фабричними робітниками в Анґлії ширить ся рух за 6-годинним робучим днем. Сподівають ся, що незадовго конференція робітничих представників предложить правительству проект про 6-годинний день праці.

В англійських фабриках працює 4,750.000 женщин.

Урядова статистика Анґлії виказує, що 3,500.000 фабричних робітників покликано до війска, а їх місця заступлено женщинами. Тепер в Анґлії працює понад 4,750.000 женщин у ріжних галузях промислу.

Платня робітника в Ірляндії.

Нефахові господарські робітники в Ірляндії, які перед війною побирали пересічно чотири доляри тижневої платні (разом з віктом), тепер побирають тижнево 10 долярів.

Франція має півтора міліона вдів.

У Франції є тепер 1,500.000 лише таких вдів, які побирають пенсію від правительства. Однак загальне число вдів є далеко більше; кажуть, що переходить три міліони.

Німецький парлямент боронить ненарушимість посла.

Німецький парлямент без найменької дискусії відкинув домагане военного суду в Бремені, аби дати дозвіл на кримінальний суд над соціялістичним послом Альфредом Генке, який веде противоенну аґітацію.

„Український Голос" програв процес з православним попом.

„Ранок" доносить, що канадійський „Український Голос" програв процес з православним попом Филиповським. Минувшого року в „Українськім Голосі" була коротка статя, в якій описувало ся деякі поступки Филиповського. В статї були такі слова, які нарушували повагу і честь попа і піп віддав сю справу перед суд, жадаючи від „Українського Голосу" 10.000 долярів відшкодованя. Розправа покінчила ся тим, що „Український Голос" має заплатити Филиповському 400 долярів відшкодованя і всі судові кошти, що разом буде виносити около 2.000 долярів.

Міністерство для церковних справ на Україні.

Петроградське „Утро Россіи" пише: З приводу утвореня автономної української церкви і проголошеня независимости Української Народної Републики, в кабінеті тої-ж републики має повстати нове міністерство для церковних справ. Задачею сього міністерства буде стерегти ненарушимість свободи віроісповідань, а се значить, що в колишних 10 губерніях, які тепер становлять українську републику, церковні справи не підлягають більше ні власти Синода, ні власти московського патріярха, а лише міністерству в Києві.

Нові „учиники Христа"...

Канадійське правительство оповістило, що забороняєть ся читати або мати в посіданю місячник „Ученики Біблії". Хто не примінить ся до сеї заборони, буде караний арештом. Згаданий місячник проповідує конець сьвіта, що, розумієть ся, вирядЖує велику шкоду в суспільнім житю.

ВСЯЧИНА.

Англійські війска в Палестині деколи не мають води.

Як тяжко приходить ся воювати анґлійським війскам у Палестині, сьвідчить лист від одного жовніра до своїх родичів в Анґлії, який пише, що в день перед здобутєм Єрусалиму жовніри не мали в устах одної кроплї води. Він дальше пише, що вже кілька разів трафляло ся, що в Палестині не можна було дістати хоч трошки води.

Електрика в людськім тілі.

Німецький фізик др. М. Гайдвайлер викрив, що при рухах кождих суставів чоловіка виступає електрична сила. Коли ми примірóм зігнемо в суставах руку або ногу, то долїшна часть руки або ноги буде наелектризована позитивно (додатно).

Розводи в Хінах.

Коли Хінчик хоче розвести ся зі своєю жінкою, то він потребує лише зломити при сьвідках тоненький прутик з дерева, і всьо готове. В північних сторонах Хін розводи відбувають ся ще простійше. Вистарчить, аби чоловік зняв з голови шапку і кинув її зі злостию на землю. Розводи в Хінах є дозволені навіть в таких случаях, коли жінка є лїнива, злісна, сварлива або забогато їсть. Але розвід може взяти лише чоловік з жінкою, а ніколи жінка з чоловіком.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

О. С., Рочестер, Н. Й. — Відшукувати галицьких збігців у Росії є тепер неможливо. Пождіть ще якийсь час, а Ваша жінка може сама зголосить ся до Вас.

В. Ч., Дітройт, Міш. — Про державний устрій України 1.200 літ тому назад і про се, хто тоді обробляв і замешкував теперішну Холмщину, годі обширно говорити. Історія дуже мало вістий має про ті часи. В тодішних часах теперішну українську землю замешкували ріжні народи і племена. Київщину замешкували тоді Поляни (не Поляки!) Катеринославщину замешкували Уличі, Чернигівщину замешкували Сіверяни, Поділє (з Галичиною) замешкували Тиверці, а Волинь (і теперішну Холмщину) замешкували Деревляни; тудиж, як Харківщина і Донщина, жили Хазари. Поляни уважають ся за наших прадідів. Вони почали вести війни з Хазарами, Уличами, Сіверянами, Тиверцями і Деревлянами й підбили їх під свою власть. Але то всьо є переказом літописців, яким не треба все вірити, як каже український історик Михайло Грушевський, бо початків української та инших держав не знаєть ся докладно. Точні звістки про Холмщину маємо аж на початку XIII. столїтя, коли то теперішна Холмщина належала до Волинї, а Волинь з Галичиною творили українську державу зі столицею в Галичи. Західні границі сеї української держави тягнули ся від карпатської місцевости Мушина скісною лінією до Чудця, Ряшева (у західній Галичині) і Тарногороду, відси на північ до Люблина, на захід від Дорогичина та на північ від Більська. Розумієть ся, державні границі України значно змінили ся. Колиж ходить о се, чи Холмщина є польська чи українська, то вистарчить сказати, що вже в XIII. віці Холмщина належала до України. Навіть саме імя „холм" є чисто українське; воно означає тесаме, що „гора", „горбок".

ВІД КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗА.

Спростоване помилки в справозданю контрольної комісії У. Н. Союза, оголошенім в числі 24-тім „Свободи".

Фонд адміністраційний представляєть ся так:

Форст Нашенал Бенк оф МакАдоо, Па.	$2.369.90
Маркет Ст. Нашенал Бенк оф Шамокін	1.407.53
Юніон Кавнти Трост Ко., Елізабет	2.019.24
	$5.796.67
Незвернений чек на	8.00
Остає	$5.788.67
Позичка друкарні „Свободи"	23.000.00
Депозит у рекордового секретаря У. Н. Союза (на місячні видатки)	100.00
Разом	$28.888.67

Загальний маєток У. Н. Союза є замісць $438.459.64 — $438.559.64.

Доповнене контрольного справозданя.

Згідно з приписами статута У. Н. Союза слідуючі головні урядники У. Н. Союза зложили бонди в руки контрольної комісії: гол. предс. п. К. Кирчів $5.000, гол. рек. секр. п. М. Угорчак $5.000, гол. фінанс. секретар п. С. Ядловський $5.000, гол. касієр п. В. Левчик $50.000, завідатель „Свободи" п. Андр. Савка $10.000.

ЗА КОНТРОЛЬНУ КОМІСІЮ У. Н. СОЮЗА:
Д. Капітула,
Н. Росолович,
А. Трач.

Департамент скарбу у Вашінґтоні.

ЩАДІТЬ І ВИПОЗИЧАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТИ ВУЙКОВИ СЕМОВИ

Він потребує їх сейчас!

Ви будете потребувати їх по війні!

КУПУЙТЕ

Военні щадничі марки забезпечені правительством Злучених Держав.

Вони приносять 4% провізії, а відсотки обчисляєть ся що чверть року.

Можете розпочати ДВАЙЦЯТЬ ПЯТЬМА ЦЕНТАМИ, купуючи щадничу марку Злучених Держав.

Ваш почтмайстер, ваш банкир, ваш ґазетяр і многі купецькі агенції пояснять вам сю справу як найдокладнійше. ЗАЙДІТЬ ДО НИХ І ПОСПИТАЙТЕ!

Се ваш обовязок!
Се виратує многим житє!
Се виграє теперішну війну!

ДАРОМ! ДАРОМ! ДАРОМ!

Кождий дістане даром Героскоп, або Астрономічний Ворожбит, який предсказує будучність кождої особи від дитинства аж до гробу; а також 70 гарних образків в дуже цікавих позах готових до оправи в рамки. А також много инших цікавих річий, якими самі розвеселитесь а присім розбудите велике зацікавлене у других і можете заробити добрі гроші. Пішліть 6 цнт. марками на Героскоп і катальоґ. 23—

UNIVERSAL SALES HOUSE,
205 E. 14th St., New York City.

Через довгі роки, українські робітники (самі мущини) приходили до мого приватного офісу.

ЛИШЕ ДЛЯ МУЩИН!

Я є специяліст від всіх особистих недуг, як прим. гемороїди і т. д. Хронічні недуги (у мущин), недуги крови, нирок, міхура і других органів. Нові або старі випадки. Не ждіть. Курація в офісі д-ра Брайна в умірковани цінах. Я доставляю ліки. Прийдіть вперше до мене, і защадіть час, гроші і терпінє. 30 ЛІТ ДОСЬВІДУ. „Практика удосконалює".

ЛИШЕ МУЩИНИ. При першій візиті Др. Брайн може пояснити Вам, як можете бути вилічені в можливо найкоротшім часі, а також сказати Вам ціну.

В моїм офісі говорить ся також Вашою мовою. Моя адреса:

Dr. BRYAN, 333 East 17th Street, NEW YORK CITY.
(близько 2-ої евені)

Офіс отворений: від 9. рано до 8. попол., в неділі від 9. до 1. в полудне.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛІЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 літ. Не лічимо нічого иншого. Уживаємо найліпших способів лічення в сьвіті. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Гемороїди рішучо лічить ся без операції і болю. Ревматизм і всі недуги крови і нервів, без огляду як старі і тяжкі, скоро лічить ся при можливо найменьших видатках. 104—

І подумайте над сим! Ні один долар заплати, аж Ви зістанете вилічені. — Години урядові: від 10. до 5. У вівторки і суботи від 10. до 8. В неділї від 10. до 1.

(Близько 75-ої улиці).

HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Доктор Васерман, який лічить успішно хороби жолудка, легких, серця, утроби і нирок, ревматизм і всі недуги крови і скірні вилічить в як найкоротшім часі так, що не потребуєте переривати своєї роботи.

Його офіс має нову машинерію до баданя і лїченя недуги. Він також уживає X-RAY машини яка є необхідна для лікаря. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати ся чи можна вилічити чи ні, позаяк невилічимої недуги він не береть ся лічити. 106—

Doctor WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Офісові години від 9. рано до 8. вечер, В неділі від 10. рано до 2. попол. Голосіть ся особисто, бо почтою не лічу. Можете говорити по українськи.

ХОРІ ЛЮДИ!

ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ. ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ.

З дня на день з року на рік віддаю лікарські услуги Українцям. Представте собі скільки хорих я уже вилічив та скільки хорим я упріємнив житє. Коли Вам житє надоїло задля пробуваня ріжних лікарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам пілновито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити і пояснить Вам о вашій недузі. Лічу уже через 20 літ з добрим успіхом всі недуги, як: ослаблене, затроєне крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115—128—

Недуги полові і нервові лічу за помочию електричних апаратів і „Х лучів", через які переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лікар посїдає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всім

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), **New York.**

Telephone Gramarcy 3823

Години принять: від 10. рано до 8. вечер. В неділі від 10. рано до 1. пополудни.

ІНДІЯНСЬКЕ ЛІЧЕНЄ

є помічне проти найстарших і найтяжших недуг мущин і женщини. Тисячі недужих, котрі уживають Індіянських ліків, повертають скоро до сили і здоровля.

Прийдіть і переконайте ся.

Коли терпите на жолудок або серце; недуги кровні, тяжкий віддих, болї голови, болї крижий, грудий, ніг або рук; висипки, сверблене, кашель; недуги очий, уший, носа, горла, нирок або ревматизм; як і много инших недуг, можна вилічити в найкоротшім часі по можливо низьких цінах. Не лічать при помочи переписки. Голосіть ся особисто, коли можливо.

ГОДИНИ ОФІСОВІ:
від 9. рано до 6. вечер.
В неділі і сьвята
від 9. рано до 1. пополудни

JIN FUEY MOY, M. D.,
308 GRANT STREET,
PITTSBURGH, PENNA.

Принесіть се оголошене. Ми говоримо Вашою мовою. 11-13,22-30.

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема лішого ремесла від автомобільового. Я є з краю довголітний і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчить ся в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всі часи. Зважте, що наша школа є одною з ліпших в Америці. У нас є 8 машин з 1917 р. до науки. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25—35 дол на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадьте ся з нами. Офіс отворений і в неділі.

Записуйтесь до нашої школи, — у нас є механік-професор Д. Ласканович.

ARENA AUTO SCHOOL, 146 W. 56th St., NEW YORK, N. Y.

Родимці! Читайте „Свободу" і приєднуйте для неї якнайбільше передплатників.

Звісний Dr. GREY Специяліст

ЙОГО ОФІС ІСНУЄ ПОНАД 30 ЛІТ.

117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE **New York City.**

Він уже вилічив тисячі людий і бажав би і Вас вилічити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, ечему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральгію, нервовість, болї крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду, Запалене легких або всяку иншу хронічну недугу. Коли лікар, який лічив Вас ще не вилічив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Грея, бо він вилічить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі ціни.

Години: від 9-ої до 8-ої; в неділі від 9-ої до 3-ої.